

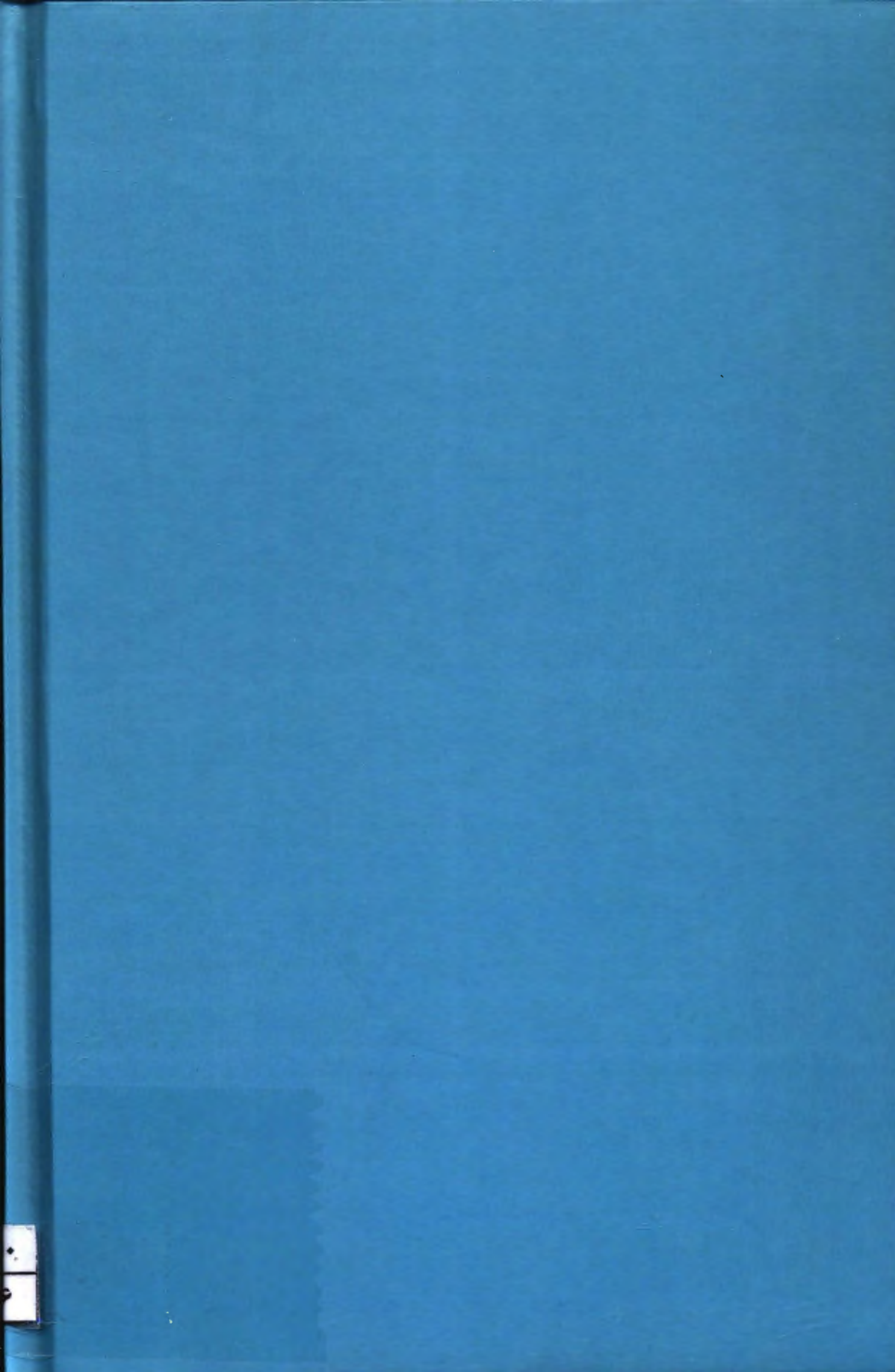

اطلاعاتی درباره

کتابخانه پهلوی

نشریه دفتر فرهنگ درباره شاهنشاهی

آذر ماه ۱۳۴۴

۱۸

۱۰۱۰

۶۵۰۷۱۱

اطلاعاتی درباره

کتابخانه پهلوی

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

نظریه پیشرفت روزافزون فعالیت‌های علمی و تحقیقی مربوط به تمدن و فرهنگ ایران در داخله و خارجه کشور، که وجود مرکز مجهزی را از کلیه کتب و اسنادی که میراث پرافتخار علم و ادب ایرانند ایجاد میکند، و با توجه باینکه در حال حاضر قسمت اعظم از این نسخ و مدارک بصورت آثار خطی در مراکز مختلف جهان پراکنده‌اند، مقرر می‌داریم که بمنظور بازگرداندن این میراث معنوی ملت ایران به زادگاه آن کتابخانه‌ای بنام «کتابخانه پهلوی» برای تکمیل کتابخانه سلطنتی ایران تأسیس گردد که وظیفه آن گردآوری نسخه‌های خطی ایرانی و اسناد و مدارک تاریخی و جغرافیائی مربوط به ایران بصورت اصل یا رونوشت عکسبرداری شده آنها، و تهیه کتب و رسالات چاپی مربوط بفرهنگ و تاریخ ایران، و تمرکز آنها در این کتابخانه خواهد بود.

شورای فرهنگی سلطنتی ایران که هیئت امنای این کتابخانه است موظف است هرچه زودتر اساسنامه آنرا تنظیم و به توشیح ما برساند.

کاخ سفید سعدآباد - بیست و پنجم مهرماه ۱۳۴۴

از پیام شاهنشاه بمناسبت آغاز هفته کتاب (۲۴ آبان ۱۳۴۴)

. . . از روزگاران هخامنشی و اشکانی و ساسانی تا دوره‌های بعد از اسلام، کتابخانه‌های بزرگ در ایران وجود داشت و احترام و علاقه قلبی ایرانیان به علم و ادب باعث پیدایش کتابخانه‌هایی در قرون اولیه اسلامی شد که همواره خاطره آنها بعنوان میراث گرانبهای معنوی ایران در صفحات تاریخ ثبت است. متأسفانه بر اثر حوادث مختلف، قسمت اعظم از آثار علمی و ادبی و اسناد و مدارك تاریخی ما از کشور ما خارج شد و از گوشه و کنار جهان سردرآورد. ایجاد کتابخانه پهلوی بهمین منظور است که ذخیره عظیم آثار گرانبهای علم و ادب ایران که بصورت مجموعه کتب و اسناد و مدارك خطی و چاپی در اقطار گیتی پراکنده است در این کانون گردآید، تا اهل تحقیق و مطالعه و مراکز علمی و فرهنگی ایران و جهان از این گنجینه پرافتخار بهره‌مند گردند.

اساسنامه

کتابخانه پهلوی

ماده ۱ - بفرمان مطاع همایونی و تحت حمایت عالییه شاهنشاه آریامهر ، بمنظور گرد آوری کلیه کتب و نسخ خطی ایرانی و اسناد و مدارک تاریخی مربوط بایران بصورت اصل یا نسخه های عکسبرداری شده آنها ، و بمنظور گرد آوری آثاری که تا کنون در باره ایران به زبانهای مختلف جهان انتشار یافته است ، کتابخانه ای بنام « کتابخانه پهلوی » تأسیس میشود .

ماده ۲ - کتابخانه پهلوی مؤسسه ای فرهنگی و غیر انتفاعی و دارای شخصیت حقوقی است .

ماده ۳ - سازمان کتابخانه بدین قرار است :

الف - هیئت امناء ، که از اعضای شورای فرهنگی سلطنتی ایران تشکیل میشود .

ب - هیئت فنی ، مرکب از کارشناسان و دانشمندانی که وظیفه رسیدگی

به اصالت و ارزش و مشخصات کتابها و اسناد را بعهده دارند.

پ - مدیر عامل ، که مسئول کلیه امور کتابخانه است و دبیرخانه کتابخانه تحت نظر او اداره میشود.

ت - هیئت مشاورین عالی کتابخانه، مرکب از دانشمندان ایرانی و خارجی که در امر کتابشناسی ایران دارای تجارب و اطلاعات لازم باشند ، و توسط هیئت امنا انتخاب میشوند.

ماده ۴ - وظایف هیئت امنا عبارتست از :

الف - تعیین افراد صلاحیتدار برای مدیریت عامل و خزانه داری و هیئت مشاورین عالی ، و پیشنهاد انتصاب آنها به پیشگاه همایونی.

ب - رسیدگی و تصویب برنامه سالانه کار کتابخانه.

پ - رسیدگی به ترانزنامه و تصویب بودجه سالانه کتابخانه.

ت - کوشش در تحصیل درآمد و قبول هدایای نقدی و جنسی منقول یا غیرمنقول برای کتابخانه.

ماده ۵ - وظایف هیئت فنی عبارتست از :

الف - تهیه و تدوین فهرست کتب و نسخ و اسناد خطی فارسی موجود در داخل و خارج کشور ، و تهیه و تدوین فهرست کتب مقالات چاپی مربوط به ایران بزبانهای مختلف.

ب - رسیدگی به ارزش و اصالت کتب و نسخ و اسناد و مقالاتی که میباشد کتابخانه در تهیه اصل یا رونوشت عکسبرداری شده آنها اقدام کند.

پ - تهیه فهرست های چاپی نسخ و اسناد و کتبی که تدریجاً بصورت اصل یا نسخه های عکسبرداری شده در اختیار کتابخانه قرار میگیرند.

ماده ۶ - وظایف مدیر عامل که با تصویب هیئت امنا اجرا میشود ، عبارتست از :

الف - اجرای برنامه کار کتابخانه و تهیه وسائل و تجهیزات لازم برای این منظور.

ب - استخدام و عزل و نصب اعضاء و کارمندان لازم برای امور اداری کتابخانه.

پ - ارتباط با مراکز و مؤسسات ایرانی و خارجی و همکاری با مؤسسات مشابه داخلی و خارجی در زمینه انجام وظایفی که بعهد کتابخانه محول است.

ت - امضای هر نوع قرارداد مربوط به امور کتابخانه.

ث - امضای قرارداد و ام بمعیت خزانه دار با تصویب هیئت امناء، واقامه دعوی و جوابگوئی بدعای اشخاص در کلیه مراحل.

ج - تدوین برنامه های سالانه کار کتابخانه.

چ - تهیه گزارش سالانه کتابخانه.

ماده ۷ - مدیر عامل به پیشنهاد هیئت امناء و با فرمان همایونی برای مدت پنج سال انتخاب میشود. انتخاب مجدد او بلامانع است.

ماده ۸ - مسئولیت امور مالی کتابخانه بعهد خزانه دار است که به پیشنهاد هیئت امناء و با فرمان همایونی انتخاب میشود، و وظائف خود را با همکاری مدیر عامل انجام میدهد.

ماده ۹ - وجوه کتابخانه از طرف خزانه دار به بانک یا بانکهای معتبری سپرده شده و طبق بودجه سالانه بوسیله وی بمصرف میرسد. هر گونه اوراق بهادار دیگر نیز از قبیل سفته یا برات فقط با امضای خزانه دار قابل پرداخت است. تهیه گزارش مالی و ترازنامه برای تقدیم به جلسه سالانه هیئت امنای کتابخانه بعهد خزانه دار است، و باید با امضای مدیر عامل نیز برسد.

اعضای هیئت امناء میتوانند در هر موقع بدفاتر حسابداری رسیدگی کنند.

ماده ۱۰ - کتابخانه از محل عطایای ملوکانه و هدایای نقدی یا جنسی مؤسسات و اشخاص فرهنگ دوست اداره میشود.

ماده ۱۱ - هرگونه تجدید نظری در مواد این اساسنامه مستلزم پیشنهاد حداقل پنج نفر از اعضاء هیئت امناء است. هرگاه این پیشنهاد از طرف لااقل دو ثلث اعضاء هیئت امناء مورد تأیید قرار گیرد برای تصویب بشرفعرض ملوکانه خواهد رسید.

ماده ۱۲ - آئین نامه های اجرائی مربوط باین اساسنامه پس از تصویب هیئت امناء قابل اجراء است.

هیئت امناء کتابخانه پهلوی

(شورای فرهنگی سلطنتی)

جناب آقای حسین قدس نخعی ، وزیر دربار شاهنشاهی

جناب آقای مهرداد پهلبد ، وزیر فرهنگ و هنر

جناب آقای دکترهادی هدایتی ، وزیرآموزش وپرورش

آقای ابراهیم پور داود

جناب آقای سناتور سیدحسین تقی زاده

جناب آقای سناتور محمدحجازی

جناب آقای علی اصغر حکمت

جناب آقای سناتور دکتر رضا زاده شفق

جناب آقای سناتور دکتر غلامعلی رعدی آذرخشی

بانو نیره سعیدی

جناب آقای دکتر علی اکبر سیاسی

جناب آقای دکتر سیدفخرالدین شادمان

جناب آقای سناتور دکتر عیسی صدیق

جناب آقای دکتر لطفعلی صورتگر

آقای بدیع الزمان فروزانفر

آقای سعید نفیسی

مدیر عامل

جناب آقای شجاع الدین شفا

خزانه دار

جناب آقای موسی شاهرخ

کتابخانه پهلوی

از نظر مراکز سیاسی و فرهنگی مطبوعاتی ایران

مجلس سنا

... در این هفته که از هفته‌های مبارک و شادی بخش بود، فرمان‌های یونی دائر به تأسیس کتابخانه پهلوی شرف صدور یافت. در این کتابخانه بفرمان شاهنشاه آریامهر کلیه کتب خطی فارسی و اسناد تاریخی و فرهنگی ایران و کتب و آثار چاپی مربوط به فرهنگ و تمدن ایران عیناً یا بصورت فتوکپی آنها گردآوری و متمرکز خواهد شد، و خود پیداست که این کار چه خدمتی بفرهنگ و تمدن باستانی ما خواهد کرد، و چگونه اثر آن قرن‌ها برصفحات تاریخ کشور ما و فرهنگ جهان برقرار خواهد ماند. دکتر شمس‌الملوک مصاحب

مجلس شورای ملی

شاهنشاه همانطور که بارها گفته شده و در دوره سلطنت خود نشان داده‌اند همواره حامی فرهنگ و دانش بوده‌اند. با تصمیم اخیر خود درباره ایجاد کتابخانه پهلوی برای حفظ شعائر ملی و افتخارات تاریخی ما، بار دیگر نشان دادند که در همه وقت ب فکر بالایردن معنویات ملت ایران هستند. محسن خواجه نوری

* * *

طی قرون و اعصار گذشته چندین بار ذخائر فرهنگ ایران که شامل هزاران جلد کتاب خطی بوده بغارت رفته یا طعمه آتش شده است ، و با این وصف خوشبختانه هنوز در اطراف و اکناف جهان در کتابخانه های معتبر کشورهای متمدنی کتب خطی و اسناد تاریخی گرانبھائی از فرهنگ و تمدن ایران موجود است که از دستبرد زمان محفوظ مانده و بسیاری از آنها نیز بگمنامی در کتابخانه های شخصی یا دولتی کشورهای راقیه مخفی مانده اند .

در شان کتاب و کتابخانه همین بس که آیات آسمانی والھامات ربانی که بر پیغمبران نازل میشده در مجموعه هائی بنام کتاب آسمانی تقدیم بشریت شده است . اقدام شاهنشاد به تأسیس کتابخانه پهلوی قدسی بسیار بزرگ در راه یکنوع انقلاب فرهنگی است که میتوان از آن در ردیف اصول ششگانه نام برد ، چه مسلماً در پرتو این گنجینه بزرگ فرهنگی پرده از روی بسیاری از اسرار تمدن و تاریخ کهن ایران برداشته خواهد شد .

تأسیس کتابخانه پهلوی با برنامه مفصلی که برای آن تهیه و در شرف تدوین است در آغاز بیست و پنجمین سال سلطنت شاهنشاه برگ زرین دیگری بر افتخارات گذشته ما میافزاید ، و جا دارد در این مکان مقدس برای ثبت در تاریخ از این اقدام بزرگ شاهانه که در راه روشن شدن فرهنگ و هنر و آموزش و پرورش ایران باستان و ارشاد و هدایت نسل های آینده این سرزمین تأثیر بسیار خواهد داشت تجلیل بعمل آید .
دکتر صالحی

* * *

یک کتابخانه ، یعنی یک آتشکده معنوی . در روزنامه ها خواندیم که بنام شاهنشاه کتابخانه ای تأسیس خواهد شد بنام کتابخانه پهلوی ، که در آن نسخ و اسناد و اوراق و کتب مربوط به تمدن ایران جمع و ضبط میشود .

... کتابخانه پهلوی که اینک بمبار کی تأسیس میشود وظیفه ای سنگین دارد که انجام آن وقت فراوانی میخواهد. ده سال، پانزده سال وقت لازم است که اینهمه اسنادی که در سراسر دنیا از مفاخر ایران پراکنده است یکجا جمع بشود، ولی این امری است که در تاریخ آینده ایران از آن یاد خواهد شد، که تاریخ و تمدن و معنویات ایران و تمام آنچه نسلهای خلاق ایران به تاریخ داده بودند در یکجا مثل آتشکده ای که قرنهای فروزان خواهد بود گرد آمده است. ابوالقاسم پاینده

دانشگاه تهران

بمناسبت اعلام تأسیس کتابخانه بزرگ پهلوی که بابتکار و بفرمان همایونی بمنظور گردآوری و تمرکز کلیه آثار و اسناد خطی و چاپی مربوط به علم و ادب ایران صورت میگیرد، خالصانه ترین تبریکات دانشگاه تهران را به پیشگاه همایونی تقدیم داشته و آمادگی کامل این دانشگاه را برای همه گونه همکاری در این زمینه اعلام میدارد. نه تنها برای این دانشگاه و سایر مراکز علمی و فرهنگی ایران، بلکه برای کلیه مراکز دانشگاهی و علمی جهان که فعالیتهای آنها با فرهنگ و تمدن ایران ارتباط دارد وجود چنین مرکزی بزرگترین کمک به توسعه و تقویت این فعالیتهای خواهد بود. با تأسیس این کتابخانه که در واقع هدیه شاهانه بعالم فرهنگ ایران در آغاز بیست و پنجمین سال سلطنت فرخنده همایونی است، شاهنشاه آریامهر یادگار گرانبھائی از این عصر طلایی برای نسلهای آینده این سرزمین باقی نهاده اند که در تاریخ ایران با قلم زرین ثبت خواهد شد.

رئیس دانشگاه تهران - دکتر جهانشاه صالح

دانشگاه پهلوی شیراز

عموم دانشگاهیان دانشگاه پهلوی خبر تأسیس کتابخانه بزرگ پهلوی را که تحقق یکی دیگر از آرزوهای عالی شاهنشاه برای اعتلای فرهنگ پرافتخار و کهنسال ایران است با مسرت زاید الوصفی استقبال میکنند.

دانشگاه پهلوی که خود یکی از تأسیسات بزرگ علمی دوره سلطنت شاهنشاه آریا مهر است، این عطیه همایونی را بملت ایران از جان و دل میستاید و همیشه امیدوار است سهم خویش را در تحقق آرزوهای شاهنشاه جهت اعتلای کشور کهنسال ایران صمیمانه بانجام برساند.

رئیس دانشگاه پهلوی - اسدالله علم

دانشگاه اصفهان

خبر بهجت اثر تأسیس کتابخانه پهلوی که عزیزترین یادگارهای ایران در آن محفوظ میگردد موجب مسرت قاطبه دانشگاهیان دانشگاه اصفهان گردید، و همگان پیروی از نیات و مراحم عالییه شاهنشاه معظم نهایت آمادگی و همکاری خود را در این راه معروض میدارند.

رئیس دانشکده ادبیات و سرپرست دانشکده علوم اصفهان - دکتر فاروقی

روزنامه اطلاعات

با تأسیس این کتابخانه، با دست شخص اول مملکت که نگاهبان گرانقدر میراث کهن و پرافتخار فرهنگ و علم و ادب ایرانند چراغی روشن شده است که در آینده همواره در عالم معنی بصورت کانونی تابناک باقی خواهد ماند. تردید نیست که این کانون بزرگ که در آئینه گنجینه مفاخر علم و ادب ایران خواهد بود و از نسلی به نسل دیگر سپرده خواهد شد، همانقدر که برای خود ایران سهم است از نظر مراکز متعدد علمی و فرهنگی جهانی که با مطالعات مربوط به تمدن و فرهنگ ایران سروکار دارند اهمیت دارد. یقین است که شاهنشاه در آغازیست و پنجمین سال سلطنت پرافتخار خود هدیه ای از این ارزنده تر و بادوام تر و دنیا پسندتر به ملت ایران و به نسلهای آینده این سرزمین نمیتوانستند داد.

روزنامه کیهان

کتابخانه پهلوی با برنامه ای که جهت ایجاد آن تنظیم شده، فقط کتابخانه ای

بمعنای متداول و معمول نیست ، بلکه مرکز بزرگی در خورشان میراث فرهنگی ایران و عظمت قدر و جلال مدنیت ایران از زمان باستان تا زمان حال است . جمع آوری این آثار پراکنده و تدوین و تنظیم این وثائق ارزنده و تمرکز آنها در یک سازمان بزرگ ، کوشش و تلاش عظیمی است بمقیاس وسیع جهانی برای احیای گذشته مشحون از افتخار ایران ، که نمیتوان بهیچوجه با مقیاسها و موازین مادی ارزشی برای آن تعیین کرد .

روزنامه پست تهران

قسمت اعظم گنجینه بزرگ علم و ادب پارسی از قرنهای پیش در اطراف واکناف جهان پراکنده است ، و ارزش آن را نمیشود در معرض قیاس با پول درآورد و در ترازوی کمیت گذاشت . کار بزرگ شاهنشاه ما بازگرداندن این آثار و تمرکز آنها در کتابخانه ای است که به یمن و برکت نام ایشان در این سرزمین کهنسال مضبوط گردد . این آثاری که جمع میشود یادگارهای گرانقدری است که قسمتی از فرهنگ همه جامعه بشری را در بردارد ، و تأسیس کتابخانه پهلوی طلیعه امیدبخش بشارتی است که از هم اکنون ما را با آیندگان در این تفاخر ملی و ارزش فرهنگی سهیم میسازد . چنین کنند بزرگان چو کرد باید کار .

روزنامه ندای ایران نوین

مژده تأسیس کتابخانه پهلوی بمنظور گردآوری و تمرکز کلیه کتب خطی فارسی و اسناد فرهنگی و تاریخی ایران و کلیه کتب چاپی مربوط بفرهنگ و تمدن ایران از طرف شاهنشاه ایران ، که در همه حال وظیفه نگاهبانی میراث پرافتخار و کهن فرهنگ ایران را در صدر اشتغالات خود قرار داده اند ، واقعاً مژده ای بزرگ و مسرت بخش است . خدای را سپاس که بتلافی بعضی از شاهان بی فرهنگ سلف که کتابخانه ها میسوزاندند و میراث تمدن ما را بدست تاراج و یغما میدادند ، اکنون شهریار

والا گهر و فرهنگ پرور ما دست بکار فراهم آوردن این گنجینه بی قیمتی شده‌اند که بعنوان بزرگترین سند ارزنده و جاودانی ملت ایران برای نسلهای آینده بیادگار خواهد ماند.

روزنامه آژنگ

اقدام شاهانه برای حفظ و بزرگداشت میراث فرهنگی و تاریخی و هنری ایران از راه تأسیس کتابخانه پهلوی، نه تنها در ایران باستایش بسیار روبرو شده بلکه در محافل دانش و فرهنگ جهان نیز با استقبال گرم مواجه گردیده است. یکی از آرزوهای دیرینه بسیاری از محققان و دانشمندان ایران این بود که گوهرهای تابناک علم و ادب ایران دوباره بگنجینه اصلی خود یعنی ایران بازگردد. امروز این آرزو با دست شاهنشاه ایران برآورده میشود، و کتابخانه پهلوی که درحقیقت همان گنجینه بزرگ است آماده پذیرفتن این گوهرهای تابناک میگردد.

روزنامه صدای مردم

با تأسیس کتابخانه پهلوی که بفرمان شاهنشاه فرهنگ دوست و روشنفکر ایران ایجاد میگردد، سستی‌ها و بی‌مبالاتی‌های گذشته که باعث پراکندگی آثار و اسناد پرارزش فرهنگ درخشان قوم ایرانی شده بود جبران میشود و این میراث کهن ملت ایران به میهن خود باز میگردد. برای کتابخانه‌ای که اسناد و مدارک فرهنگ و تاریخ ایران در آن جمع‌آوری میشود مسلماً اسمی شایسته‌تر از نام فرخنده پهلوی نمیتوان یافت. البته هر ایرانی که علاقمند بتاریخ و فرهنگ ملی خود باشد باید در پیشرفت کار این کتابخانه بزرگ و جمع‌آوری اسناد و مدارک و کتابهای برپاد رفته فرهنگ ایران جدیت و کمک نماید.

روزنامه کوشش

اقدام شاهنشاه برای تأسیس چنین کتابخانه‌ای، از بزرگترین قدمهای

فرهنگی است که بعد از سلطه اعراب در این کشور برداشته میشود ، و در تاریخ هزار و چهارصد ساله ایران یعنی بعد از تهاجم عرب سابقه نداشته است. در ایران کتابخانه های بزرگ وجود داشته و امروز هم دارد ، ولی تا کنون کتابخانه ای وجود نداشته که حافظ کلیه کتب و اسناد تاریخی مربوط بایران گردد و برای تمام دانشمندان ایران شناس داخلی و خارجی مرجع شود. این کتابخانه گنجینه ای خواهد شد برای حفظ کتابها و اسناد تاریخی مربوط بایران تا از دستبرد زمان محفوظ بماند و همواره در اختیار دانشمندان ایران و جهان باشد.

روزنامه فرمان

تأسیس کتابخانه پهلوی که هدف آن نشان دادن هرچه بیشتر درخشندگی و فروغ فرهنگ و تمدن ایران است یکی از مهمترین یادگارهای دوران پرافتخار سلطنت شاهنشاه آریامهر است. وجود چنین کتابخانه ای به دانشمندان و محققانی که در رشته فرهنگ و تمدن قدیم و قویم ایران مطالعه میکنند میدان عمل بسیار وسیعی میدهد. ما از این اقدام بزرگ بسیار سر بلندیم و برخورد میبایم که در این عصر فرخنده کشور ما این چنین مورد توجه محافل علمی و فرهنگی جهان قرار گرفته است.

روزنامه مهر ایران

بنابر ابتکار و امر شاهنشاه، دربار شاهنشاهی ایران به اقدام سترگ و ثمربخشی دست زده است که در نوع خود در جهان یگانه است ، و آن تأسیس کتابخانه پهلوی برای جمع آوری کلیه آثار مربوط بفرهنگ ایران در یک مرکز واحد است. میدانیم که سرآمد افتخارهاییکه پایه غرور ملی ما ایرانیان بحق برآن استوار گردیده تمدن و فرهنگ کهنسال این کشور باستانی است. شناخت و معرفی این دنیای وسیع اقدامی است که نه تنها هر ایرانی وطن پرستی آنرا بچشم احترام و تحسین مینگرد ، بلکه در مقیاس جهانی نیز یک شاهکار حقیقی تلقی میشود .

کتابخانه پهلوی میراث علمی و فرهنگی ملتی را در بر میگیرد که سابقه چندین هزار سال تمدن دارد ، وشک نیست که در آینده یکی از با ارزش ترین مراکز فرهنگی جهان خواهد شد .

روزنامه مرد مبارز

فرمان شاهنشاه آریامهر در تأسیس کتابخانه پهلوی تنها فرمان تأسیس یک کتابخانه نیست ، بلکه فرمان تجدید بزرگیها و مفاخر معنوی ایران است . گنجینه ای که بامر شاهنشاه در کتابخانه پهلوی تمرکز خواهد یافت گنجینه قسمتی از ارزنده ترین ذخائر ادبی و علمی جهان خواهد بود . پس از ایجاد چنین کتابخانه ای ، برملت ایران و مخصوصاً بر دانشمندان ودانش پژوهان است که در امرای نیات پاک و بلند شاهنشاه دانش پرور خویش از جان و دل بکوشند .

روزنامه خاک و خون

فرمان بنیانگزاری « کتابخانه پهلوی » گامی بزرگ و ثمربخش در راه نگهداری آثار فرهنگ عمیق و جهانی ایران زمین است . نگهداری از فرهنگ ایران زمین تنها نه بخاطر کوشش برای حمایت از آثار خلاقه ملت ماست ، بلکه جهادی است در راه دفاع از مبانی دانش و بینش بشری . آنچه بنام فرهنگ ایران شناخته میشود ، میراث عظیم فرهنگ بشری است که باید در راه نگهداری آن هر کس که به بینش انسانی دلبسته و بدانش و فرهنگ بشری پای بند است مجاهدت کند . بدین جهت ما صدور فرمان بنیان گزاری کتابخانه پهلوی را باوظائف بزرگی که برای آن معین شده است گامی بزرگ در راه حراست از فرهنگ ایران زمین میشناسیم .

هفته نامه باشاد

کتابخانه پهلوی بمنظور جمع آوری کتب ونسخه های خطی که معرف تمدن و فرهنگ ایران است بفرمان شاهنشاه تأسیس شده است . تشکیل چنین مرکزی

از نظر جهانی و در بین مستشرقین و دانشمندان نیز با اهمیت بسیار تلقی گردیده است .
با مقدماتی که فراهم شده ، این کتابخانه در اندک مدتی در ردیف کتابخانه های
معتبر جهان در خواهد آمد .

هفته نامه فردا

شاهنشاه که نگاهبان والای میراث کهن فرهنگ ایران هستند ، بهتر از
هر کس توجه داشتند که هیچ پشتیبان و مستظفیری چون ذات شهریاری نمیتواند
این ذخایر عظیم علم و ادب ایران را بکشور خود باز گرداند . بدین جهت فرمان
تأسیس کتابخانه عظیم پهلوی را دادند که بتوان این همه آثار نبوغ و هنر و دانش
و تاریخ ایران را در آن گردآوری نمود .
کتابخانه پهلوی همواره یادگاری گرانبها از شاهنشاه فرهنگ دوست و
داد گستر ما خواهد بود .

هفته نامه دیپلمات

تأسیس کتابخانه بزرگ پهلوی بمنظور حفظ کتب تاریخی و جمع آوری
مدارک مربوط بفرهنگ ایران ، نه فقط موجب تحسین و تقدیر مراکز فرهنگی
و دانشگاههای ایران قرار گرفته بلکه مراکز علمی و فرهنگی جهان نیز از این
اقدام ستایش کرده اند .

هفته نامه پیک ایران

این ابتکار شاهنشاه که با عید میلاد مسعود همایونی مقارن است ، بهترین
عیدی و هدیه به نسل حاضر و نسلهای آینده ایران است . ما آرزو داریم (و این
آرزویی است که محققاً جامه عمل خواهد پوشید) که در مدتی کوتاه این کتابخانه
مرکز کار محققان و پژوهندگان ایرانی و خارجی در مورد وقوف بر تمدن کهنسال
ایران گردد ، و بصورت یکی از معظمترین مراکز فرهنگی جهان درآید و موجب مزید
آبرو و اعتبار ایران و ایرانی در انظار جهانیان شود .

مجله روشنفکر

کتابخانه پهلوی که در این هفته بفرمان شاهنشاه تأسیس شد ، برای آن بوجود آمده است که بزرگترین مرکز جهانی اسناد ایران شناسی گردد. در این کتابخانه کلیه آثار مربوط به علم وادب و فرهنگ ایران یکجا گردآوری خواهد شد و این کتابخانه را بصورت مرکز آثار و اسناد ایران شناسی مورد استفاده تمام مراکز علمی ایران و جهان در امر مطالعات مربوط به تمدن و فرهنگ ایران در خواهد آورد .

مجله سپید و سیاه

کتابخانه پهلوی که میباید بفرمان شاهنشاه مرکز کلیه نسخه های خطی فارسی موجود در جهان و اسناد و مدارك تاریخی ایرانی و نیز کلیه کتب چاپی مربوط بفرهنگ و تمدن ایران بزبانهای مختلف جهان گردد ، از نظر تاریخی آخرین و شاید بزرگترین کتابخانه از سلسله کتابخانه های معروف ایران است که از زمان ساسانیان تا بعد از دوران حمله مغول پیوسته در مراکز مختلف ایران وجود داشته اند . این کتابخانه پس از تحقق برنامه وسیع و خاص خود ، بصورت مخزن نفیس و گرانبهایی در خواهد آمد که عالیتترین سنن کتابخانه های تاریخی ایران را تجدید خواهد کرد و برای نسلهای آینده این سرزمین گنجینه دار میراث کهن فرهنگ جهانی ایران خواهد بود .

مجله اطلاعات هفتگی

با تأسیس کتابخانه پهلوی ، این مرکز بزرگ فرهنگی بصورت کانون جهانی آثار علم وادب ایران در خواهد آمد و ده ها هزار کتاب خطی فارسی و اسناد و مدارك تاریخی و جغرافیائی ایران و کتابهای خارجی مطالعات ایران شناسی بصورت اصل یافتو کپی آنها در آن گردآوری خواهند شد . بمناسبت اهمیت تشکیل خاص

چنین مرکزی است که در این هفته پیامهای تبریک از سراسر دنیا به تهران ارسال شده است.

مجله تهران مصور

با این تصمیم شاهانه، گنجینه عظیم ادبی و علمی و تاریخی ایران از سراسر جهان به زادگاه خود باز میگردد، و پایتخت ایران چنانکه حقاً باید انتظار داشت بصورت مرکز اصلی وجهانی میراث علم و ادب ایرانی درمیآید.

مجله فردوسی

تأسیس کتابخانه پهلوی از همان آغاز کار با استقبال دانشمندان و مراجع علمی جهانی روبرو شد. این سازمان بزرگ فرهنگی علاوه بر جمع‌آوری متون قدیمه مربوط به هنر و فرهنگ ایران یک سلسله انتشارات نفیس و ذیقیمت نیز خواهد داشت. مطلعین پیش‌بینی میکنند که این کتابخانه همپایه و همسطح بزرگترین کتابخانه‌های رسمی جهان خواهد شد.

مجله خواندنیها

فرمان تأسیس و تکمیل کتابخانه پهلوی بمنظور زنده و جاوید نگاه داشتن آثار پراکنده فکری و هنری ایران و ایرانیان از قدیمترین دوران باستان تا این زمان، و از دورترین نقاط جهان بیک مکان، یکی از ابتکارات در خور تکریم شاهنشاه ما است. عظمت و اصالت خاص چنین کاری سبب شده است که مراکز فرهنگی خارجی بلافاصله پس از اعلام آن و بیش از خود ما این ابتکار را بشاهنشاه ایران تبریک بگویند، زیرا شاید هنوز خود ما نمیتوانیم اهمیت واقعی آنرا دریابیم.

مجله خوشه

فرمان شاهنشاه دایر بتأسیس کتابخانه پهلوی برای جمع‌آوری کلیه نسخ

و کتب و آثار تمدن و ادبیات فارسی یکی دیگر از آثار عشق و علاقه مفرط و افتخارآمیز رئیس مملکت ما در بزرگداشت عظمت و حفظ شهرت باستانی ایران است.

مجله صبح امروز

فرمان شاهنشاه در مورد گردآوری گنجینه عظیم آثار علم و ادب زبان فارسی که قسمت اعظم آن بصورت کتب و نسخه های خطی در اطراف و اکناف جهان پراکنده است، و همچنین هزاران سند تاریخی گرانبهای ایران که در حال حاضر دور از دسترس ما قرار دارد، گام بزرگی است که در جهت برنامه های درخشان شاهنشاه برداشته شده است. پس از برگزاری کنگره عظیم جهانی مبارزه با بیسوادی، فرمان ایجاد کتابخانه بزرگ پهلوی مبین علاقه وافر نگاهبان والای میراث کهن فرهنگ ایران به امر فرهنگ و ادب است.

مجله ماه نو

پس از کنگره جهانی مبارزه با بیسوادی که با ابتکار و فکر عالی شاهنشاه در تهران تشکیل شد، شاهنشاه ایران برنامه درخشان دیگری را به ملت حقشناس خود عرضه داشتند و فرمان ایجاد کتابخانه ای را که باید در آن همه کتب و رسالات ایران جمع شود بنام کتابخانه پهلوی صادر فرمودند. با ایجاد این مرکز دیری نخواهد پائید که ایرانی خواهد توانست به بسیاری از آثار میراث ادبی و علمی خود که از دست داده است دسترسی پیدا کند و از نور چراغی که دنیائی را روشن کرده است خود نیز بهره مند گردد.

کتابخانہ چھپسوی

از نظر مراکز فرهنگ کی بین المللی

آکادمی ایتالیا

تأسیس کتابخانه پهلوی را که در آن گنجینه آثار و اسناد خطی زبان فارسی گردآوری و نگاهداری خواهد شد از صمیم قلب تبریک میگوئیم. این ابتکار عالی واقعاً شایسته پادشاهی است که بحد اعلی به تقویت فرهنگ جهانی و در عین حال به نگاهبانی سنن پرافتخار کشور خویش در زمینه ادبیات و علوم و هنرها علاقمند است. تشکیل کتابخانه پهلوی نه تنها برای نسلهای آینده ایران که میباید آتیه کشور خویش را بر پایه مفاخر عظیم تاریخی و فرهنگی گذشته آن بنا کنند، بلکه برای تمام دانشمندان و مراکز فرهنگی جهان نیز که باتمدن و فرهنگ ایران سروکار دارند اقدامی در درجه اول اهمیت است.

پروفسور انریکو چرولی

آکادمی علوم اتحاد جماهیر شوروی

انستیتوی ملل آسیا وابسته به فرهنگستان علوم اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و کلیه مؤسسات خاورشناسی دیگر شوروی، تأسیس کتابخانه پهلوی را تبریک گفته و آمادگی خود را برای همکاری با این کتابخانه بصورت مبادله کتابهای چاپی و میکروفیلم کتابها و اسناد خطی، اعلام میدارند.

رئیس کمیته دولتی روابط فرهنگی با کشورهای خارجی، وابسته
به شورای وزیران اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

س. ک. رومانوفسکی

آکادمی نروژ

احتیاجی بتذکر این نکته نیست که تمام دانشمندان علاقمند بفرهنگ ایران از تأسیس کتابخانه پهلوی که با ابتکار خردمندان و فرهنگ پرورانه اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران صورت گرفته است منتهای خوشوقتی را دارند. با برنامه ای که اعلام شده، این کتابخانه یک مرکز بین المللی کلیه رشته های تحقیق و تتبع در

هریک از جنبه‌های مختلف فرهنگ ایرانی درخواهد آمد، وشک نیست که وجود چنین سازمانی در خود ایران و همکاری آن با دانشمندان سراسر جهان به توسعه و تقویت این مطالعات امکانات بسیار وسیعی خواهد داد. ایران همواره در تمدن جهانی نقشی چنان بزرگ داشته و در عین حال با چنان قدرتی واسطه انتقال ارزشهای معنوی و فرهنگی به سرزمینهای دیگر شده است که بسیار بجا است اگر این کشور در دنیای امروز نیز بصورت یک مرکز بین‌المللی مبادلات فرهنگی و مدنی درآید.

پروفسور گئورگ فن مورگن ستیرنه

آکادمی علوم لهستان

همه همکاران ما در آکادمی علوم لهستان اعتقاد دارند که تأسیس کتابخانه پهلوی از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران بصورتیکه اعلام شده ابتکاری واقعاً درخشان است، و بدین مناسبت صمیمانه‌ترین آرزوهای خود را برای موفقیت روزافزون این مرکز علمی تقدیم میدارند. بعقیده ما خیلی شایسته است که این کتابخانه نه تنها آثار علم و ادب ایران بلکه آثاری را نیز که در ادبیات سایر سرزمینها منجمله اروپا مستقیماً تحت تأثیر فرهنگ ایران بوجود آمده است مطمح نظر قرار دهد. ما با کمال خوشوقتی سهم فعالی در حدود امکانات خویش در پیشرفت کار کتابخانه پهلوی و افزودن کلکسیونهای گرانبهای آینده آن بعهده خواهیم گرفت.

پروفسور آنانیاس زاینچکوسکی

دانشگاه هاروارد (امریکا)

دانشگاه ما صمیمانه‌ترین تبریکات خود را از بابت تأسیس کتابخانه پهلوی با اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران تقدیم میدارد. با تشکیل چنین مرکزی آرزوی دیرینه بسیاری از محققین و دانشمندانیکه در رشته فرهنگ ایرانی کار میکنند بتحقیق پیوسته است، و مسلم است که عموم ایشان منجمله استادان مرکز مطالعات خاورمیانه

دانشگاه هاروارد با کمال میل آماده‌اند هرگونه خدمتی را که برایشان اسکان داشته باشد در پیشرفت طرحها و فعالیتهای این کتابخانه انجام دهند.

پروفسور ریچارد فرای

دانشگاه پرینستون (امریکا)

تشکیل کتابخانه پهلوی اقدام مبتکرانه‌ای است که برای توسعه فعالیت‌های ایران‌شناسی در سراسر جهان و برای تقویت مطالعات مربوط به فرهنگ ایرانی در خود ایران اهمیتی استثنائی دارد. اقدام به چنین کاری نشان آن است که ایران امروز واقعاً عظمت میراث علمی و فرهنگی خود را احساس کرده و لازم دیده است که یادگارهای این میراث بزرگ را به زادگاه آن بازگرداند.

پروفسور تی. کوایلر یانگ

دانشگاه میشیگان (امریکا)

خبر تأسیس کتابخانه پهلوی که همه آثار خطی و اسناد تاریخی و فرهنگی ایران در آن گردآوری خواهد شد خبر بسیار امیدبخشی است که نوید توسعه فراوان مطالعات مربوط به فرهنگ و تمدن ایران در سراسر جهان همراه دارد. دانشمندان ایران‌شناسی که در دانشگاه میشیگان کار میکنند استفاده وسیعی را که از وجود چنین مرکزی برای مطالعات آینده مربوط به فرهنگ ایرانی میتوان کرد با علاقه بسیار مورد مطالعه قرار داده‌اند، و با آرزوی موفقیت این کتابخانه آمادگی خود را برای همکاری با آن اعلام میدارند.

پروفسور هربرت پیپر

دانشگاه کالیفرنیا (لوس آنجلس)

اعلام تأسیس کتابخانه پهلوی بصورت یک مرکز جهانی آثار فرهنگ و تمدن ایران، مایه منت‌های خوشوقتی ما گردید. مسلماً تحقق طرح عظیم کار این

کتابخانه بیش از هر عامل دیگر باعث توسعه و تقویت مطالعات جهانی در باره فرهنگ غنی و درخشان ایرانی خواهد شد که همانقدر که از نظر معنی و عمق مقاسی بسیار بلند دارد، از لحاظ تجلیات خارجی خود ثروتمند و جهانی است. در برنامه کار این کتابخانه هیچ جای نقصی نمیتوان دید، زیرا این برنامه باعالیترین طرزی تحت رهبری بلندنظرانه اعلیحضرت شاهنشاه تنظیم شده است. اگر کمک کوچکی از جانب مرکز مطالعات خاور نزدیک این دانشگاه بدین مرکز عظیم مفید باشد، استادان این کانون از صمیم قلب آماده آن خواهند بود.

پروفسور فن گرون باوم

دانشگاه پاریس (فرانسه)

کاربرزگی که اکنون با تأسیس کتابخانه پهلوی در تهران آغاز شده کاری ابتکاری است که باید از بابت آن صمیمانه بعالم فرهنگ ایران تبریک گفت. بدیهی است پیشرفت برنامه وسیع کار این مرکز علمی در درجه اول مستلزم تهیه و تدوین کامل ترین فهرست کتابشناسی از کتب و نسخ خطی و چاپی ایرانی یا مربوط بایران و جمع آوری کلیه فهرستهای است که تاکنون بزبانهای مختلف در این باره تنظیم شده است. انستیتوی مطالعات ایرانی دانشگاه پاریس که تجربه زیادی در این مورد دارد با کمال میل آماده همه گونه همکاری و راهنمایی لازم برای پیشرفت این منظور است.

پروفسور پرژان دوسناشی

آموزشگاه زبانهای شرقی (پاریس)

احتیاجی بتذکر ندارد که تحقیق چنین طرحی تا چه اندازه مورد علاقه و تقدیر کلیه ایران شناسان جهان است. بدینجهت ما کمال حقشناسی و تبریکات خود را چه از جانب دانشگاه پاریس و چه از طرف «آموزشگاه ملی زبانهای زنده شرقی» تقدیم میداریم

ومنتهای موفقیت را برای این مؤسسه بزرگ که در آینده مرجع اصلی کارایرانشناسان خواهد بود آرزومندیم.

پروفسور ژیلبرلازار

دانشگاه رم (ایتالیا)

تأسیس کتابخانه پهلوی با وسعت و اهمیتی که اعلام شده است، وباسهم بسیار مؤثری که وجود چنین مرکزی با ابتکار بلند نظرانه اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران در توسعه و تقویت مطالعات ایران شناسی در تمام جهان خواهد داشت، مورد کمال تقدیر و ستایش ما است.

پروفسور فرانچسکو گابریلی

دانشگاه میلان (ایتالیا)

ابتکار اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران در تأسیس کتابخانه پهلوی با برنامه خاصی که برای آن در نظر گرفته شده است اقدامی بسیار مهم در راه ترقی و توسعه مطالعات ایرانی بطور اخص و مطالعات خاورشناسی بطور کلی است. همکاری با چنین مرکز علمی بزرگی کمال مطلوب ما است.

پروفسور جانکارلو بولونیزی

دانشگاه تورینو (ایتالیا)

مرکز مطالعات شرقی این دانشگاه از اطلاع بر ایجاد چنین قانونی که در آینده بهترین مرجع تحقیقات علمی درباره فرهنگ و تمدن ایران خواهد بود بخود تبریک میگوید. مسلماً صدها دانشمند ایران شناس در سراسر جهان وهمچنین مراکز دانشگاهی و آکادمیک از وقوف بر این خبر از صمیم قلب خرسند خواهند شد.

پروفسور جورجو گولینی

دانشگاه کمبریج (انگلستان)

تأسیس کتابخانه پهلوی بصورتی که اعلام شده است از بهترین یادگارهایی است که از بیست و پنجمین سال سلطنت اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران در تاریخ این کشور باقی خواهد ماند ، زیرا برای پیشرفت بین المللی مطالعات و تتبعات مربوط به تاریخ و فرهنگ ایران در کلیه مظاهر و تجلیات آن هیچ کاری ازین اساسی تر نیست . دانشگاه کمبریج با سابقه ممتد خود در مطالعات ایران شناسی با کمال میل در پیشرفت این کار عظیم با کتابخانه پهلوی همکاری خواهد کرد .

پروفسور ا. ج. آبری

* * *

طرح تشکیل کتابخانه ای که مرکز جهانی اسناد و مدارک مربوط به فرهنگ ایران باشد طرح بسیار شایان ستایشی است ، و برای دوستان فرهنگ ایران هیچ چیز مطبوع تر از همکاری با چنین مرکزی نیست . شاید شایسته باشد که این کتابخانه به گردآوری آن آثاری نیز که در خارج از ایران کنونی ، ولی در منطقه جغرافیائی زبانهای ایرانی منجمله نواحی پهناور آسیای مرکزی ، بدین زبانها نوشته شده اند توجه خاصی مبذول دارد . تشکیل مرکزی برای این مطالعات چه برای ایران و چه برای خدمتگزاران خارجی فرهنگ ایران پر ارزش ترین کاری است که ممکن است صورت گیرد .

پروفسور سرها رولد بیلی

* * *

فکر تأسیس چنین کتابخانه ای از عالیتین طرحهای فرهنگی برای پیشرفت مطالعات جهانی مربوط به فرهنگ ایران است ، و شک نیست که در راه تحقیق برنامه های کتابخانه پهلوی همه ایران شناسان و مراکز فرهنگی صلاحیتدار خارجی با دانشمندان و مراکز ایرانی همکاری خواهند کرد .

دکتر لارنس لاکهارت

دانشگاه دارم (انگلستان)

ممکن نبود بیست و پنجمین سال سلطنت پر برکت اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران با اقدامی عالی ترو ثمر بخش تراز تأسیس چنین کتابخانه ای آغاز گردد. کتب خطی فرهنگ کلاسیک ایران و اسناد گرانبهای مربوط بتاریخ ایران بقدری در اطراف و اکناف جهان پراکنده و غالباً فهرست نشده اند که هر نوع تتبعی در باره فرهنگ و تاریخ ایرانی غالباً بر اثر مواجهه با این اشکال ناقص میماند. محققان کتب و اسناد ایرانی بسیاری وجود دارد که هیچیک از ما را بر آنها آگاهی و دسترسی نیست. اگر کتابخانه پهلوی بتواند کلکسیون جامعی از فتوکپی ها یا میکروفیلم های کلیه این اسناد و نسخ را تهیه کند و فهرستهای مشروح و دقیقی از آنها انتشار دهد، بالاترین خدمت ممکن را بتوسعه و تقویت مطالعات مربوط بفرهنگ ایران انجام داده است.

پروفسور ف. ر. بگلی

دانشگاه هامبورگ (آلمان)

فعالیت شایان ستایشی که اکنون در کشور ایران برای تشویق و تسهیل مطالعات ایران شناسی در سراسر جهان صورت میگیرد، برای خدمتگزاران خارجی فرهنگ ایران مایه خوشوقتی بسیار است. بهمین جهت خبر تأسیس کتابخانه پهلوی که کلیه مواد و مصالح مربوط به تمدن و فرهنگ ایران در آن تمرکز خواهد یافت بعموم خاورشناسان نوید میدهد که در آینده یک مرکز مراجعه کامل و درجه اول برای تحقیقات و مطالعات علمی خود در اختیار خواهند داشت. چنین اقدام بزرگی که مسلماً مستلزم صرف مخارج و بذل مساعی فراوان است شایسته کمال تحسین است.

پروفسور ولفگانگ لیتس

دانشگاه هایدلبرگ (آلمان)

تأسیس کتابخانه پهلوی بصورت یک مرکز جهانی مطالعات ایران‌شناسی مایه کمال خوشوقتی ما است. کار این کتابخانه کاری بسیار بزرگ و مستلزم صرف وقت و کوشش فراوان است، و در نوع خود ما هیچ ابتکار دیگری را نمیشناسیم که در چنین زمینه‌ای با تشکیل چنین کتابخانه‌ای با برنامه کار و هدفهائی که برای آن در نظر گرفته شده است قابل مقایسه باشد.

پروفسور آنتون شال

دانشگاه ماینس (آلمان)

ما از بابت طرح عالی ایجاد یک کتابخانه مرکزی که حاوی کلیه نسخ خطی و اسناد مربوط به فرهنگ و تمدن ایرانی بصورت اصل یا فتوکپی آنها خواهد بود صمیمانه تبریک میگوئیم. وجود چنین کتابخانه‌ای مایه تسهیل فراوان تتبعات مربوط به زبان و تاریخ و ادبیات ایران در تمام جهان خواهد بود. بدیهی است تکمیل این کتابخانه مستلزم کوششهای بسیار و مداوم چه از لحاظ مادی و چه از نظر معنوی است، ولی این کوششی است که مسلماً همه دانشمندان ایران و جهان از آن استقبال خواهند کرد. ما از هم‌اکنون به دانشجویانی که در «مرکز تمدن شرقی» این دانشگاه کار میکنند توصیه کرده‌ایم که مطالعات خود را در زمینه‌های ایرانی منظم‌اً باین کتابخانه گزارش دهند.

پروفسور ی. بنتسینگ

دانشگاه وورتسبورگ (آلمان)

برای ما همواره مایه تأسف بود که دانشمندان و استادانی که در رشته مطالعات ایران‌شناسی کار میکنند در خود ایران مرکزی برای مراجعه به آثار و مدارك فرهنگ و تاریخ غنی ایران یعنی شرط اصلی هرگونه کار علمی واقعی و ارزنده درین زمینه نداشته باشند.

با ابتکار گرانقدر اعلیحضرت همایون شاهنشاه امروز چنین مرکزی بهترین صورت ممکن بوجود میآید، و این نه فقط برای خدمتگزاران خارجی فرهنگ ایران بلکه بخصوص برای فرزندان خود این سرزمین وسیله گرانبھائی برای تمتع و تحقیق بیشتر در تاریخ و فرهنگ پراج ایرانی است.

پروفسور ویلهلم آیلرس

دانشگاه وین (اتریش)

ما بمناسبت فکر عالی ایجاد چنین کتابخانه‌ای که سیباید در آینده مرکز جهانی مطالعات وسیعی شایسته تمدن و فرهنگ ایرانی باشد تبریکات صمیمانه خود را به شاهنشاه ایران تقدیم میداریم. یقین داریم ایران شناسان تمام جهان با کمال میل با این کتابخانه بزرگ همکاری خواهند کرد، و منجمله آثار و نشریات خود را در باره ایران بدان اهداء خواهند نمود. ما از هم‌اکنون بهترین ادعیه خود را برای موفقیت کامل این طرح عالی تقدیم میکنیم.

پروفسور هربرت والترودا

دانشگاه کپنهاگ (دانمارک)

فکر تأسیس چنین کتابخانه‌ای بسیار عالی است و ما صمیمانه‌ترین آرزوهای خود را برای پیشرفت آن تقدیم میداریم. بدیهی است مخصوصاً استادان و متصدیان انستیتوی زبانشناسی ایرانی این دانشگاه بسیار خوشوقت خواهند بود که تمام امکانات خود را در اختیار این کتابخانه بگذارند.

پروفسور ج. آسموسن

دانشگاه پراگ (چکسلواکی)

از هم‌اکنون میتوان پیش‌بینی کرد که این کتابخانه که با ابتکار عالی و سرپرستی اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران ایجاد شده بزودی مرکز توجه

ایران‌شناسان بسیاری خواهد شد که از تمام جهان برای دسترسی به آثار مهمی که برای پیشرفت مطالعات ایشان اهمیت اساسی دارد بدانجا روی خواهند آورد. امیدواریم کارکنان آن مراکز علمی که دور از ایران هستند نیز با کمک این کتابخانه از دسترسی بدین منابع نفیس محروم نمانند.

دکتر فلیکس تاوور

دانشگاه برن (سویس)

تأسیس کتابخانه پهلوی را که بصورتی کاملاً ابتکاری بوجود می‌آید تبریک می‌گوئیم و کمال توفیق را برای آن آرزو می‌ندیم. برنامه کار این کتابخانه بسیار سنگین و دقیق ولی یقیناً تحقق پذیر است. گردآوری کپی‌های نسخ خطی فارسی موجود در جهان و همچنین جمع‌آوری اسناد تاریخی مربوط بایران کاری است که مستلزم دقت و حوصله و کوشش بسیار از طرف عده زیادی از کارشناسان مطلع و علاقمند است، ولی این کوششی است که در بهترین راه ممکن انجام می‌گیرد.

پروفسور ژرژ ردار

دانشگاه ژنو (سویس)

این کتابخانه که با ابتکار اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران تأسیس میشود در آینده وسیله کمک بسیار مؤثری به کلیه کسانی خواهد بود که بفرهنگ عالی و پرافتخار ایران علاقمندند، و مسلماً از ارتباط با چنین مرکزی کمال خوشوقتی را خواهند داشت. ما بمناسبت تأسیس چنین کتابخانه‌ای درودها و تبریکات خود را با اعلیحضرت همایون شاهنشاه تقدیم می‌داریم.

پروفسور شارل میستر

دانشگاه بروکسل (بلژیک)

ایجاد مرکزی به اهمیت و وسعت کتابخانه پهلوی برای گردآوری کتب و اسناد مربوط به علم و ادب و فرهنگ ایران برای کلیه ایران‌شناسان جهان مایه

کمال خوشوقتی است ، و طبعاً هریک از ایشان باعلاقه تمام آثار منتشره خویش را بدان اهداء خواهند کرد . مجموعه این آثار خود برای پیشرفت مطالعات آینده در این رشته بسیار مفید خواهد بود . خواهشمندیم تبریکات صمیمانه مارا از این بابت باعلیحضرت همایون شاهنشاه تقدیم دارید .

پروفسور موریس لروا

دانشگاه لیژ (بلژیک)

تأسیس کتابخانه پهلوی را که میباید بصورت مرکز بین المللی کتب و مدارك مربوط بفرهنگ ایران درآید از صمیم قلب تبریک میگوئیم . حق شناسی ما از این بابت مخصوصاً متوجه اعلیحضرت همایون شاهنشاه است که بایجاد مرکزی با این اهمیت فوق العاده علمی فرمان داده اند . خواهشمندیم مراتب تشکر و تبریک مارا بعرض معظم له برسانید .

پروفسور ژرژ دوسن

* * *

تردید نیست که کتابخانه پهلوی که تأسیس آن مستقیماً از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه صورت گرفته است و تحت حمایت عالیه معظم له اداره میشود ، بزودی بصورت مهمترین مرکز اسناد و مدارك ایران شناسی درخواهد آمد . از این بابت تبریکات صمیمانه خود را تقدیم میداریم .

پروفسور دوشن گیلمن

دانشگاه گنت « گان » (بلژیک)

از بابت تأسیس کتابخانه پهلوی که بابتکار اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران صورت میگیرد صمیمانه ترین تبریکات خود را تقدیم میداریم و با کمال میل

در پیشرفت کار این کتابخانه که قطعاً جهش بزرگی در توسعه مطالعات علمی در زمینه تمدن ایران بوجود خواهد آورد منتهای همکاری را خواهیم داشت.

پروفسور لوئی واندن برگ

دانشگاه سارایوو (یوگسلاوی)

شک نیست که این ابتکار عالی از نظر فرهنگی بطور کلی و از لحاظ توسعه مطالعات علمی در زمینه ایران شناسی بالاخص اهمیتی فوق العاده دارد. بدیهی است وظیفه همه ایران شناسان جهان است که در مسائل مربوط به میراث بزرگ فرهنگی زبان پارسی با این کتابخانه همکاری کنند.

پروفسور شا کرسیکریچ

دانشگاه مک گیل (کانادا)

با ایجاد چنین کتابخانه ای شاهنشاه ایران بزرگترین خدمت را به توسعه جهانی شناسائی فرهنگ و تاریخ کشور خود انجام داده اند، و شک نیست که کلیه استادان و دانشجویان و سایر علاقمندانیکه در رشته مطالعات ایرانی کار میکنند از تسهیلاتیکه وجود این کتابخانه برای آنان فراهم خواهد ساخت منتهای استفاده را خواهند کرد. سالیان دراز است مراکز علمی و تحقیقی خاورشناسی ضرورت وجود چنین مرکزی را که مواد علمی و تاریخی مربوط بفرهنگ ایران در آن گرد آمده باشد احساس میکنند. اگر کتابخانه پهلوی بتواند همانطور که همه ما آرزو داریم همه این کتب و نسخ و اسناد را در یکجا گردآورد و آنها را بصورت منظمی طبقه بندی کند و در دسترس علاقمندان قرار دهد، مسلماً خدمتی بسیار مفید و با ارزش انجام داده است. وظیفه همه ما در درجه اول ابراز عالیتین مراتب تقدیر و حق شناسی خود از این بابت به اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران است که علاقه شدیدشان به فرهنگ ایران و جهان انجام این کار بزرگ را ممکن ساخته است.

پروفسور چارلز آداسس

دانشگاه تورونتو (کانادا)

بااطلاع از خبر تأسیس کتابخانه پهلوی و برنامه کارآن صمیمانه‌ترین آرزوهای خود را برای موفقیت کامل اجرای این طرح باعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران تقدیم میداریم. برای محافل علمی و تحقیقی جهان مسلماً استحضار براینکه شاهنشاه ایران چنین کانون بزرگ علمی و فرهنگی را با عطیه شخصی خود تأسیس فرموده‌اند مایه کمال خوشوقتی و ستایش است، وشک نیست که همه آنها منجمله مرکز مطالعات اسلامی دانشگاه تورونتو در این باره با کمال میل همه گونه همکاری خواهند کرد.

پروفسور. م. سیوری

دانشگاه توکیو (ژاپن)

خواهشمندیم تبریکات صمیمانه ما را از بابت ایجاد این کتابخانه عالی وپرارزش باعلیحضرت همایون شاهنشاه تقدیم دارید. ما بابی صبری منتظر پیشرفت و توسعه موفقیت آمیز برنامه های وسیع این مؤسسه فرهنگی هستیم.

پرفسور رئیچی گامو

دانشگاه استانبول (ترکیه)

تشکیل این مرکز بزرگ علمی و تأسیس کتابخانه ای برای جمع آوری کلیه کتب و آثار خطی تاریخی ملت ایران یعنی ملتی که در هر دوره ای از تاریخ جهان در هدایت ورهبری معنوی ملل سهم بسزائی داشته است تصمیمی است که مافوق هر گونه وصف وتحسینی است. باایجاد این کتابخانه شاهنشاه ایران که یقیناً نامشان در تاریخ ایران همواره با افتخار و سربلندی ثبت خواهد شد قدم بزرگ دیگری در سلسله فعالیت های ذیقمت و مرقیانه خویش برداشته اند.

پرفسور احمد آتش

دانشگاه آنکارا (ترکیه) (۱)

اراده شاهنشاه ایران در بنیاد گذاری کتابخانه پهلوی بعد از ابتکاری که در تأسیس سپاه دانش و تشکیل انجمن جهانی پیکار بانادانی بکار بردند ، این معنی عمیق را دارد که شاهنشاه ایران بهمان نسبت که برای گسترش سواد میان انسانهای بیسواد میکوشند برای تأمین وسائل پژوهش و تحقیقات عالی دانشمندان نیز بذل مجاهدت میفرمایند ، و همانقدر که ببالا بردن حیثیت انسانی و تأمین سعادت فرزندان امروز و فردا اهمیت میدهند به تحقیق و پژوهش در فرهنگ و اندیشه های درخشان نسلهای گذشته نیز ارزش قائلند . خدای توفیقشان دهد .

پرفسور ملیحه انبارجی اوغلو

انجمن خاور شناسی آلمان (ویسبادن)

خبر تأسیس کتابخانه پهلوی در تهران که مرکز کلیه کتب و نسخ و اسناد مربوط بفرهنگ و تمدن ایران خواهد بود برای این انجمن خبری واقعاً ثمربخش است و توسعه غیرمنتظره ای را در مطالعات ایران شناسی در سراسر جهان نوید میدهد . ما در کنگره خاورشناسان آلمان که بزودی در شهر هایدلبرگ تشکیل خواهد شد این خبر را بعنوان یکی از مؤثرترین قدمها در راه پیشرفت فعالیتهای خاورشناسی مطرح خواهیم کرد .

دکتر ولفگانگ فویگت

انستیتوی روابط فرهنگی خارجی آلمان (اشتوتگارت)

انستیتوی ما با علاقمندی و توجه فراوان تأسیس « کتابخانه پهلوی » را تبریک میگوید و با کمال میل آمادگی خود را برای همکاری با آن اعلام میدارد . کتابخانه این انستیتو که خود دارای تعداد زیادی کتاب بزبانهای مختلف درباره ایران است با کمال میل حاضر است یک فهرست کتابشناسی ایرانی چاپ و بعنوان

(۱) در اصل بفارسی نوشته شده است .

هدیه تقدیم این کتابخانه کند. بدیهی است که تمام نشریات و کتابهای خود ما نیز در اختیار این کتابخانه خواهند بود.

دکتر میکائیل رهس

انستیتوی روابط فرهنگی ایتالیا (رم)

از بابت تأسیس کتابخانه پهلوی گرمترین درودها و تبریکات خویش را باعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران تقدیم میداریم. ما فکرمیکنیم که نه تنها جامعه علم و ادب ایران بلکه همه دانشمندانی که در سایر کشورها در باره ایران شناسی کار میکنند میباید از بابت چنین ابتکار عالی که نتیجه آن توسعه و تقویت بین المللی مطالعات مربوط به تاریخ و فرهنگ ایران خواهد بود از شاهنشاه ایران سپاسگزار باشند. در این زمینه تا آنجا که مربوط به انستیتوی روابط فرهنگی ایتالیا است ما بدون قید و شرط آماده کمال همکاری با این مرکز علمی خواهیم بود، زیرا برای ایتالیا همواره فرهنگ کهن ایران جاذبه ای خاص داشته است.

پرفسور جوزپه توجی

انجمن خاور شناسی فنلاند (هلسینکی)

ما فکر عالی تأسیس کتابخانه پهلوی را با مشخصاتی که اعلام شده از صمیم قلب ستایش میکنیم. برای محافل علمی فنلاند با وجود دوری جغرافیائی همواره فرهنگ درخشان ایران جاذبه ای فراوان داشته است، و کافی است بعنوان نمونه تذکر داده شود که کاملترین دستور زبان فارسی اروپا در قرن نوزدهم توسط یک دانشمند فنلاندی در سال ۱۸۴۵ انتشار یافت. کتابخانه های فنلاند دارای آثار خطی و چاپی متعددی از ایران یا مربوط به ایران هستند و با کمال میل آنها را بصورت میکروفیلم در اختیار کتابخانه پهلوی خواهند گذاشت.

پرفسور آرماس سالونن

انجمن خاورشناسان لهستان (کراکوی)

خبر تأسیس کتابخانه پهلوی را که در آینده مرکز بین المللی تتبعات علمی مربوط بفرهنگ و تمدن ایرانی خواهد شد با کمال خوشوقتی دریافت داشتیم . خاورشناسی لهستان مخصوصاً بخش ایران شناسی آن سابقه ای طولانی دارد ، و بنا براین برای همه ما مایه منتهای خوشوقتی خواهد بود که سهمی هر قدر کوچک در این کار بزرگ برعهده داشته باشیم .

دکتر فرانچیشک ماخالسکی

انستیتوی مطالعات آسیائی و افریقای وین (اتریش)

با کمال علاقمندی خبر تأسیس کتابخانه پهلوی را که میباید بصورت مرکز بین المللی اسناد و آثار ایرانی و مطالعات مربوط بفرهنگ و تمدن ایران درآید دریافت داشتیم . با تقدیم تبریکات صمیمانه خود یقین داریم که تشکیل این مرکز بزرگ علمی مورد استقبال کلیه دوستان و واقعی ایران قرار خواهد گرفت

کریستن

انستیتوی آسیا (نیویورک)

خبر تأسیس کتابخانه پهلوی که در آینده مرکز کتب و اسناد مربوط بفرهنگ و تمدن ایران خواهد بود ما را فوق العاده تحت تأثیر این طرح بلند نظرانه شاهنشاه ایران قرار داد . در دورانی که در بسیاری از نقاط جهان حوادث ناگوار روزمره تمام مسائل دیگر را تحت الشعاع قرار داده است ، این توجه خاص در کشور ایران با مور معنوی امری است که باقتضای عالیترین سنن فرهنگی و بشری دیرینه ایران انجام میگیرد . کاریکه این کتابخانه در پیش دارد کاری بسیار سنگین و در عین حال حیاتی است . شاید برای تکمیل واقعی این برنامه بیست و پنج سال و یا پنجاه سال کوشش مستمر لازم باشد ، ولی همین خود بهترین دلیل آنست که این کار میبایستی هر چه زودتر آغاز گردد .

پروفسور ارتور اپهام پوپ

انجمن ژاپنی خاور نزدیک (توکیو)

نه تنها برای ایران بلکه برای تمام محافل فرهنگی و علمی جهان خبر تأسیس کتابخانه بزرگ پهلوی بصورتی که در نظر گرفته شده مژده مسرت بخشی است. انجمن ژاپنی مطالعات خاور نزدیک که اینجانب ریاست آنرا دارم کمال خوشوقتی را خواهد داشت که از هر جهت با این کتابخانه پر ارزش همکاری کند. پرنس میکاسا (برادر اعلیحضرت امپراتور ژاپن)

انستیتوی شرقی بارودا (هند)

این انستیتو از صمیم قلب تأسیس کتابخانه پهلوی را تبریک میگوید، و بدولت اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران اطمینان میدهد که با تمام امکانات خود در کار بزرگی که این مؤسسه عظیم فرهنگی در پیش دارد با آن همکاری خواهد کرد.

ب. ج. سند سارا

دارالعلوم دیوبند (هند)

خواهشمندیم تبریکات قلبی ما را از بابت تأسیس این کتابخانه بزرگ بپذیرید. برای ما مایه کمال خوشوقتی است که چنین منبع فیاضی برای کلیه مطالعات مربوط بفرهنگ ایران در آینده در دسترس همه دوستان ایران قرار خواهد گرفت. دارالعلوم دیوبند همواره از نظر خدمات مربوط به ادب و مذهب و فکر و معنی در اختیار شما خواهد بود. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

مولانا محمد طیب قاری

کتابخانه کنگره امریکا (واشنگتن)

کتابخانه کنگره امریکا با کمال خوشوقتی از خبر تأسیس کتابخانه پهلوی در تهران اطلاع یافته است. تشکیل هر کتابخانه نازهای برای ما مایه خوشوقتی

است ، ولی بخصوص اینموضوع وقتی مهم است که کتابخانه‌ای از این نوع که نه فقط جنبه ملی بلکه صورت یک مرکز بزرگ و پرارزش بین‌المللی را دارد ایجاد گردد. ما تأسیس این کتابخانه را صمیمانه تبریک می‌گوئیم ومنتظر دریافت اطلاعات بیشتری درباره جزئیات کار آن هستیم که بر زمینه آنها ترتیب بهترین نوع همکاری خود را با این کتابخانه بدهیم.

کوینس مفرد

کتابخانه واتیکان

خواهشمندیم تبریکات صمیمانه واتیکان را بمناسبت تأسیس کتابخانه پهلوی که بی‌تردید درخشندگی فرهنگ و تمدن ایرانی را که اینقدر در تاریخ بشریت اهمیت دارد بیش از پیش نشان خواهد داد بپذیرید.

کتابخانه واتیکان که از دیرباز یکی از مراکز مهم آثار خطی علم و ادب ایران بوده است بسیار خوشوقت خواهد بود که از هم اکنون چه از راه تبادل آثار و انتشارات و چه از لحاظ مبادله تجارب و اطلاعات فنی کتابشناسی همکاری ثمربخشی را با کتابخانه پهلوی شروع کند.

آلفونسورائس

کتابخانه ملی ایتالیا (رم)

کتابخانه ملی ایتالیا (ویکتورمانوئل دوم) تأسیس کتابخانه پهلوی را صمیمانه تبریک می‌گوید ، و اطمینان می‌دهد که تا آن حد که برایش امکان داشته باشد از هرگونه همکاری با این مؤسسه عظیم فرهنگی کمال خوشوقتی را خواهد داشت.

دکتراورا اولیویری

کتابخانه مازارین (پاریس)

ما از بابت اقدام به کاری چنین بزرگ و پرارزش به شاهنشاه ایران و به جامعه فرهنگ ایران تبریک میگوئیم. برنامه کار کتابخانه پهلوی بسیار وسیع است، بطوریکه شاید در اولین نظر اجرای کامل آن بنظر غیرمقدور آید، ولی اگر توجه کنیم که این کتابخانه براساس تمدن و فرهنگی با اهمیت فرهنگ ایران متکی است که سهمی چنین عظیم درساختمان تمدن جامعه بشری دارد، خواهیم دید که هیچ برنامه‌ای در مقایسه با چنین اساس و مایه‌ای متهورانه نیست. حتی ما میتوانیم بگوئیم که نسبت بکسانیکه از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه مأمور اجرای برنامه‌ای بدین اندازه جالب و با ارزش شده‌اند غبطه میورزیم.

ژان رنو

آرشیو ملی فرانسه (پاریس)

فقط پادشاهی بادیدی چنین وسیع میتوانست درصدد تأسیس چنین مرکز علمی بزرگی برآید که نسل جدید ایران میتواند از ورای آن عظمت معنوی فرهنگ کهن خویش را احساس کند، و درعین حال دریابد که این نبوغ فرهنگی در سراسر جهان با چه علاقه و احترامی تلقی میشود.

بارون دورین

کتابخانه ایندیا آفیس (لندن)

ما کمال خوشوقتی خویش را از اطلاع بر تصمیم تأسیس کتابخانه‌ای بمنظور تمرکز همه آثار خطی علم و ادب ایران که بفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران صورت میگیرد ابراز میداریم. در اینمورد کتابخانه ما با ذخایر آثار ایرانی خود کاملاً آماده است که چه از راه عکسبرداری از این نسخ و اسناد و چه بوسیله اهداء نشریات خود با کتابخانه پهلوی همکاری نزدیک داشته باشد.

س. لک. ساتن

کتابخانه سلطنتی سوئد

تأسیس مرکز اسناد و کتابخانه ایران شناسی را بنام کتابخانه پهلوی در تهران صمیمانه تبریک می‌گوئیم. هیچ چیز از این منطقی‌تر و صحیح‌تر نیست که کلیه نسخ خطی فارسی (یا کپی‌های این نسخ) و اسناد و کتابهای چاپی مربوط بایران در یک مرکز واحد تمرکز یابند.

کتابخانه ما که کتابخانه ملی سوئد است بسیار خوشوقت خواهد بود که با کتابخانه پهلوی همه‌گونه همکاری بعمل آورد و در امر مبادله انتشارات بین این دو سازمان اهتمام نماید.

اونو ویلرس

کتابخانه ملی اتریش (وین)

تأسیس این بنیاد بسیار مهم بطور یقین نه فقط به توسعه فعالیت‌های فرهنگی در داخله ایران بلکه به تقویت مطالعات ایران‌شناسی در تمام جهان کمک فراوانی خواهد کرد. اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران باتشکیل چنین مرکزی که میباید یکی از گرانبهاترین گنجینه‌های میراث ادبی و علمی جهان در آن گردآید، بانظری صائب طریقی را برای خدمت واقعی به شخصیت معنوی کشور خود برگزیده‌اند که باشکال ممکن بود راهی را از این بهتر و عالیتر برای تأمین این منظور پیدا کرد.

دکتر یوزف اشتورمفل

کتابخانه ملی ونیز «مارچیانا» (ایتالیا)

خبر تأسیس کتابخانه بزرگ پهلوی در تهران مایه کمال خوشوقتی ما گردید. طرحی که برای این کتابخانه و بخش‌های مختلف آن از لحاظ نسخه‌های خطی و اسناد و کتب مربوط بایران و مجلات خاورشناسی در نظر گرفته شده طرحی جامع و کامل است، و کتابخانه مارچیانا که خود دارای اسناد تاریخی و کتب

خطی متعدد فارسی است از هم اکنون آماده است که در مورد کلیه امور مربوط به کتابشناسی و آثار خطی و چاپی مربوط بایران و تهیه رونوشت های عکس برداری شده با کتابخانه پهلوی همکاری کامل داشته باشد.

پروفسور تولیا لیوراچه

کتابخانه ملی ورشو (لهستان)

خبر تشکیل کتابخانه پهلوی در تهران که بابتکار عالیہ اعلی حضرت همایون شاهنشاه ایران صورت گرفته است مایه خوشوقتی صمیمانه ما گردید. ما ایمان راسخ داریم که کتابخانه پهلوی این مأموریت معنوی را بر عهده دارد که در آینده یک کانون فروزان میراث فرهنگ و تمدن بزرگ ایرانی گردد. بدین جهت از وقوف بر برنامه کار وسیع وجهانی این کتابخانه بسیار خرسند هستیم و همه گونه همکاری را از جانب خود در هر زمینه ای که مورد علاقه کتابخانه پهلوی باشد پیشنهاد میکنیم.

ژ. بیگنیف داشکوسکی

کتابخانه ملی هند (دهلی نو)

ما از تأسیس کتابخانه پهلوی در تهران بسیار خوشوقتیم و صمیمانه ترین آرزوهای خود را برای موفقیت کامل آن تقدیم میداریم. یقین داریم این تصمیم مورد استقبال گرم تمام دانشمندان ایران شناس در سراسر جهان قرار خواهد گرفت. کتابخانه ملی هند با کمال میل آماده همه گونه همکاری با کتابخانه پهلوی در مورد اطلاعات کتاب شناسی مربوط به هند چه در مراحل اولیه کار این کتابخانه و چه در سالهای آینده است.

ی. م. مولای

کتابخانه نسخه های خطی شرقی دولت مدرس (هند)

اطلاع بر وسعت و اهمیت دامنۀ برنامه ها و وظائف کتابخانه پهلوی ما را

به شگفتی و تحسین واداشته است. بدیهی است کاری که با مقیاسی چنین وسیع آغاز شده، همکاری بین المللی وسیعی را بهمین مقیاس نیز ایجاب میکند. امید است کتابخانه ما که خود داری بیش از یک هزار نسخه خطی فارسی است بتواند سهم ناچیزی درین همکاری بر عهده گیرد.

بریتیش میوزیوم (لندن)

تأسیس این کتابخانه یقیناً از طرف دانشمندان سراسر جهان باندازه محافل علمی خود ایران مورد استقبال قرار خواهد گرفت. موزه بریتانیا که دارای مجموعه گرانبهایی از نسخ خطی و کتب چاپی فارسی است با کمال خوشوقتی آماده است است که کپی هائی از آنها را برای کتابخانه پهلوی تهیه کند.

مردیت اوونس

فریر گالری (واشنگتن)

خبر تأسیس کتابخانه ای که مرکز جهانی آثار علم و ادب و تاریخ و فرهنگ ایران خواهد شد ما را بسیار تحت تأثیر قرار داده است و از این بابت صمیمانه ترین تبریکات خود را باعلیحضرت شاهنشاه ایران که مبتکر چنین طرح عالی و بزرگ و سودمندی هستند تقدیم میداریم.

امیدواریم این کتابخانه علاوه بر گردآوری آثار و اسناد خطی مربوط بفرهنگ و علم و ادب ایران در زمینه آثار هنری ایرانی نیز که این اندازه در فرهنگ جهانی اهمیت دارد توجه خاص مبذول دارد.

دکتر ریچارد اتینگهاوزن

پروفسور ولادیمیر مینورسکی (انگلستان)

خبر مسرت بخش تأسیس کتابخانه بزرگ پهلوی را تحت سرپرستی عالی شاهنشاه ایران که یکی دیگر از سلسله خبرهای بسیار خوبی است که در سالهای

اخیر در زمینه پیشرفتهای فرهنگی از ایران برای ما می‌رسد دریافت داشتم ، فقط میتوانم بگویم که از صمیم قلب آرزومند بهترین موفقیت‌ها برای هیئتی هستم که از جانب شاهنشاه مأمور حسن اداره برنامه وسیع و عالی کار این کتابخانه شده‌اند .

پروفسور یان ریپکا (چکسلواکی)

خواهشمندم صمیمانه‌ترین تبریکات مرا از بابت تأسیس کتابخانه بزرگ پهلوی از بیمارستانی که مدتی است در آن بستری هستم بپذیرید و به پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه تقدیم دارید .

پروفسور هانری کربن (فرانسه)

تأسیس کتابخانه پهلوی جوابگوی یک احتیاج فوری و مبرم تحول فرهنگ ایران در عصر حاضر است . حسن اجرای تصمیم اعلیحضرت همایون شاهنشاه در ایجاد چنین مرکزی بزرگ ، نه تنها مستلزم سالها کوشش بلکه مستلزم کوششی بسیار جدی و مستمر است . در این راه همکاری کلیه علاقمندان و خدمتگزاران جهانی فرهنگ ایران نیز ضرورت دارد ، و بدیهی است که ایشان با کمال علاقه در این امر شرکت خواهند جست .

درباره خود اینجانب ، میتوانید اطمینان داشته باشید که بعنوان یک دوستدار قدیمی فرهنگ ایرانی از هر جهت درین باره در اختیار شما خواهم بود .

پروفسور هانری ماسه (فرانسه)

برای این جانب که قسمت اعظم عمر فرهنگی خود را در خدمت فرهنگ ایران گذرانیده‌ام ، کمتر خبری میتوانست باندازه خبر تأسیس کتابخانه پهلوی بصورت یک مرکز بین‌المللی آثار بی‌شمار علم و ادب ایران گوارا و امیدبخش باشد . من همواره نسبت به مراحم اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران و محبت‌های جامعه علم و ادب ایران که پیوسته شامل من بوده است حق شناس بوده‌ام ، ولی این بار این حق‌شناسی را از طرف همه جامعه ایران شناسان جهان تقدیم میدارم .

فهرست اسامی کتابخانه ها و آرشیوهای مختلف جهان

که دارای نسخ خطی فارسی و اسناد تاریخی ایران هستند

و با کتابخانه پهلوی همکاری دارند

(بر حسب تقدم اسامی کشورها از روی الفبای فارسی)

آلمان

Deutsche Staatsbibliothek-Berlin	کتابخانه ملی آلمان - برلن
Bibliothek der Deutschen Akademie der Wissenschaften-Berlin	کتابخانه آکادمی علوم آلمان - برلن
کتابخانه دولتی و دانشگاهی ساکس - گوتینگن	
Niedersächsische Staats-und Universitätsbibliothek Göttingen	
Universitätsbibliothek von Leipzig	کتابخانه دانشگاه لایپزیگ
Bayerische Staatliche Bibliotheken-München	کتابخانه ملی مونیخ
Universitätsbibliothek-Erlangen	کتابخانه دانشگاه ارلانگن
Stadt-und Universitätsbibliothek zu Frankfurt am Main	کتابخانه ملی و دانشگاهی فرانکفورت
Universitätsbibliothek von Freiburg	کتابخانه دانشگاه فرایبورگ
Staats-und Universitätsbibliothek-Hamburg	کتابخانه ملی و دانشگاهی هامبورگ
Neidersächsische Landesbibliothek-Hanover	کتابخانه هانوفر
Universitätsbibliothek-Heidelberg	کتابخانه دانشگاه هایدلبرگ
Bibliothek der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft-Halle a.d. Saale	کتابخانه ملی و دانشگاهی هاله

Universitäts-und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt-Halle a.d. Saale	کتابخانه انجمن خاورشناسی آلمان-هاله
Universitätsbibliothek-Jena	کتابخانه دانشگاه جِنا
Badische Landesbibliothek-Karlsruhe	کتابخانه ایالتی بادن - کارلسروهه
Stadtbibliothek-Mainz	کتابخانه بلدی ماینس
	کتابخانه ملی ماربورگ
Staatsbibliothek-Marburg (West-Deutsche Bibliothek)	
Universitätsbibliothek-Münster	کتابخانه دانشگاه مونستر
Württembergische Landesbibliothek - Stuttgart	کتابخانه ایالتی وورتمبرگ-اشتوتگارت
Universitätsbibliothek-Tübingen	کتابخانه دانشگاه توبینگن
Universitätsbibliothek-Würzburg	کتابخانه دانشگاه وورتسبورگ

اتحاد شوروی

Biblioteka Instituta narodov Azii- Moskva	کتابخانه انستیتوی ملل آسیا - مسکو
Gosudarstvennaia Biblioteka SSSR imeni V.I. Lenina-Moskva	کتابخانه دولتی لنین - مسکو
Vsesoiuznaia Gosudarstvennaia Biblioteka Inostrannoy Literaturi-Moskva	کتابخانه دولتی ادبیات خارجی سراسر اتحاد شوروی - مسکو
Gosudarstvennaia Publichnaia Istoricheskaja Biblioteka RSFSR. Moskva	کتابخانه عمومی دولتی تاریخی جمهوری فدراتیو شوروی روسیه-مسکو
Biblioteka Muzeia Vostochnykh kultur- Moskva	کتابخانه موزه آثار تمدن شرق-مسکو
Biblioteka Leningradskogo otdeleniia Akademii Nauk SSSR - Leningrad	کتابخانه شعبه آکادمی علوم اتحاد شوروی- لنین گراد
Publichnaya Biblioteka imeni Saltykova Schedrina - Leningrad	کتابخانه دولتی عمومی سالتیکوف اشچدرین - لنین گراد

- Biblioteka Leningradskogo otdeleniia
Instituta Narodov Azii-Leningrad   کتابخانه انستیتوی ملل آسیا -
شعبه لنین گراد
- Rukopisnnyi Fond Instituta Vosto-
kovedeniia Akademii Nauk Uz-
bekskoi SSR-Tashkent   کتابخانه موزه ارمنستان - لنین گراد
- Matenadaran : Gosudarstvennoye
Khranilitshe Drevnikh Rukopi-
sei Armianskoi SSR- Yerevan   مخزن ذخایر نسخه های خطی انستیتوی
خاورشناسی آکادمی علوم ازبکستان-
تاشکند
- Tsentralnyi Gosudarstvennyi Ar-
khiv Gruzinskoi SSR - Tbilissi   «متن داران» : مخزن دولتی نسخه های
خطی قدیمی جمهوری شوروی ارمنستان
در ایروان
- Gosudarstvennyi Muzei imeni S.N.
Dzanashia - Tbilissi   بایگانی مرکزی دولتی جمهوری گرجستان-
تفلیس
- Riespublikanskii Rukopisnyi Fond
Akademii Nank Azerbaidzhanskoy
SSR - Baku   موزه دولتی س. ن. جاناشیا - تفلیس
- Biblioteka Azerbaidzhanskogo Gosudar-
stvennogo Universiteta - Baku   مخزن کتب خطی آکادمی علوم جمهوری
آذربایجان - باکو
- Bakinskaia Publichnaia Biblioteka
imeni Akhundova - Baku   کتابخانه دانشگاه دولتی آذربایجان -
باکو
- Fond Vostochnykh Rukopisei Otdela
Vostokovedeniia i Pismiennogo
Naslediiia Akademii Nauk Tadzhiks-
koy SSR-Dushanbe   کتابخانه عمومی باکو (آخوندوف)
- Gosudarstvennaia Biblioteka imeni
Ferdousi - Dushanbe   مخزن نسخ خطی شرقی دایره خاورشناسی
آکادمی علوم تاجیکستان - دوشنبه
- Biblioteka Meditsinskogo Instituta
imeni Avitsenny - Dushanbe   کتابخانه دولتی فردوسی - دوشنبه

کتابخانه ملی ترکمنستان-عشق آباد - Turkmenskaia publichnaia Biblioteka
Ashkabad

کتابخانه دانشگاه قازان (تاتارستان) Biblioteka Kazanskogo Universiteta
imeni V.I. Ulianova - Kazan

اتریش

کتابخانه ملی اتریش - وین Österreichische Nationalbibliothek- Wien
کتابخانه دانشگاه وین Wiener Universitätsbibliothek

اردن هاشمی

کتابخانه « خالديه » - بیت المقدس
کتابخانه « مسجد الاقصی » - بیت المقدس
کتابخانه گلبنکیان - بیت المقدس
کتابخانه مدرسه انجیلی زبانشناسی فرانسوی - بیت المقدس

اسپانیا

کتابخانه ملی اسپانیا - مادرید Biblioteca Nacional-Madrid
کتابخانه کاخ سلطنتی - مادرید Biblioteca del Palacio Real-Madrid
کتابخانه دانشگاه مادرید Biblioteca de la Universidad de Madrid
کتابخانه صومعه سن لورنسو در اسکوریال Biblioteca del Monasterio de San
Lorenzo el Real de El Escorial
کتابخانه آتنئو - مادرید Biblioteca del Ateneo de Madrid
آرشیو ملی سیمانکاس Archivo General de Simancas

استرالیا

کتابخانه دانشگاه ملبورن University of Melbourne Library
کتابخانه دانشگاه سیدنی Fisher Library of the University of Sidney
کتابخانه دانشگاه ملی استرالیا - کانبرا Australian National University
Library - Canberra

اسرائیل

- Beit-Hasfarim Hale'umi ve-ha' Uni- کتابخانه ملی و دانشگاهی یهود - اورشلیم
versitai-Yerushala'im
- Hassifria Shel Ha' Universita Ha' Ivrit - کتابخانه دانشگاه عبری اورشلیم
Yerushala'im
- Beth Hageniza Ha' historith ha' آرشیو عمومی تاریخی یهود - اورشلیم
Yehudit-Yerushala'im

افغانستان

- کتابخانه شاهی - کابل
- کتابخانه معارف - کابل
- کتابخانه موزه کابل
- کتابخانه اداره انطباعات - کابل
- کتابخانه عمومی - کابل
- کتابخانه هرات
- کتابخانه قندهار
- کتابخانه غزنی
- کتابخانه مزار شریف

اسریکا

- Library of Congress-Washington D.C. کتابخانه کنگره - واشنگتن
- Metropolitan Museum of Arts - New York موزه متروپولیتن - نیویورک
- New York Public Library کتابخانه ملی نیویورک
- Harvard University Library - Cambridge کتابخانه دانشگاه هاروارد - کمبریج
- Columbia University Library-New York کتابخانه دانشگاه کلمبیا - نیویورک
- University of Pennsylvania Library- کتابخانه دانشگاه پنسیلوانیا - فیلادلفیا
Philadelphia

Princeton University Library	کتابخانه دانشگاه پرینستون
Yale University Library - New Haven	کتابخانه دانشگاه ییل - نیوهون
University of Chicago Library	کتابخانه دانشگاه شیکاگو
University of Michigan Library - Ann Arbor	کتابخانه دانشگاه میشیگان - آن آربر
Henry E. Huntington Library - San Marino (California)	کتابخانه هنری هانتینگتن - سن مارینو (کالیفرنیا)
Walter Art Gallery Library - Baltimore	کتابخانه گالری هنری والتر-بالتیمور
Boston Museum of Fine Arts	موزه هنرهای زیبای بستن
National Archives of the U.S.A. - Washington D.C.	آرشیوهای ملی آمریکا - واشنگتن
Freer Gallery of Art-Washington D.C.	فریر گالری - واشنگتن
Pierpont Morgan Library - New York	کتابخانه پیرپونت مورگان - نیویورک
Gevorkian Foundation Collection - New York	مجموعه بنیاد گورکیان - نیویورک
Historical Society of Pennsylvania Library - Philadelphia	کتابخانه انجمن تاریخ پنسیلوانیا - فیلادلفیا
Free Library of Philadelphia	کتابخانه فیلادلفیا
Cincinnati Art Museum	موزه هنر سین سیناتی
Cleveland Public Library	کتابخانه عمومی کلیولند
Oriental Library of Claremont	کتابخانه شرقی کلرمونت

اندونزی

Perpustakaan Museum Lembaga Kebudajaan Indonesia - Jakarta	کتابخانه موزه انستیتوی فرهنگ اندونزی - جا کارتا
Perpustakaan Lembaga Kebudajaan Indonesia - Jakarta	کتابخانه انستیتوی اندونزی - جا کارتا
Perpustakaan Islam - Jogjakarta	کتابخانه اسلامی - جوك جا کارتا

انگلستان

- British Museum-London موزه بریتانیا - لندن
- India Office Library - London کتابخانه دیوان هند - لندن
- Victoria and Albert Museum - London موزه ویکتوریا و آلبرت - لندن
- Royal Asiatic Society Library - London کتابخانه انجمن پادشاهی آسیائی - لندن
- School of Oriental and African Studies Library - London کتابخانه آموزشگاه مطالعات شرقی و افریقائی - لندن
- Wellcome Historical Medical Library - London کتابخانه تاریخ پزشکی ولکام - لندن
- Public Record Office - London اداره بایگانی انگلستان - لندن
- National Library of Wales - Aberystwyth کتابخانه ملی ویلز - ابريستوايت
- Selly Oak Colleges' Library - Birmingham کتابخانه کالج سلی اولک بیرمینگهام
- University Library - Cambridge کتابخانه دانشگاه کمبریج
- Edinburgh University Library کتابخانه ادینبرو
- New College Library - Edinburgh کتابخانه نیو کالج (وابسته بدانگاه ادینبرو)
- National Library of Scotland - Edinburgh کتابخانه ملی اسکاتلند - ادینبرو
- Royal Scottish Museum Library - Edinburgh کتابخانه موزه سلطنتی اسکاتلند - ادینبرو
- Glasgow University Library and Hunterian Museum - Glasgow کتابخانه دانشگاه گلاسکو و موزه هنترین - گلاسکو
- Aberdeen University Library کتابخانه دانشگاه آبردین
- St. Andrews University Library کتابخانه دانشگاه سنت اندریوز
- The University of Durham Library کتابخانه دانشگاه دارم
- Eton College Library - Windsor کتابخانه کالج ایتن - ویندسور

- John Raylands Library - Manchester کتابخانه جان ریلندس - منچستر
 Bodleian Library - Oxford کتابخانه بادلیان - اکسفورد
 Ashmolean Museum of Art and Archaeology Library - Oxford کتابخانه موزه هنر و باستانشناسی اشمولیان - اکسفورد

ایتالیا

- Biblioteca Nazionale Centrale Vittorio - Emanuele II - Roma کتابخانه ملی ایتالیا (کتابخانه مرکزی ویکتور امانوئل دوم) - رم
 Biblioteca dell' Accademia Nazionale dei Lincei e Corsiniana - Roma کتابخانه آکادمی ملی ایتالیا - رم
 Biblioteca Universitaria Alessandrina - Roma کتابخانه دانشگاه رم
 Biblioteca Angelica - Roma کتابخانه آنجلیکا - رم
 Biblioteca Casanatense - Roma کتابخانه کازاناتنسه - رم
 Biblioteca Lancisiana - Roma کتابخانه لانچی زیانا - رم
 Bibilioteca Vallicelliana - Roma کتابخانه والی چلیانا - رم
 Biblioteca dell'Archivio di Stato - Roma کتابخانه آرشیو دولتی - رم
 Biblioteca Nazionale di Napoli کتابخانه ملی ناپل
 Biblioteca Universitaria e Statale di Napoli کتابخانه دانشگاهی و دولتی ناپل
 Biblioteca dell' Archivio di Stato - Napoli کتابخانه آرشیو دولتی ناپل
 Biblioteca Reale - Torino کتابخانه سلطنتی تورینو
 Biblioteca Nazionale - Torino کتابخانه ملی تورینو
 Biblioteca Nazionale Braidense - Milano کتابخانه ملی برایدنسه - میلان
 Biblioteca Ambrosiana - Milano کتابخانه آمبروزیانا - میلان
 Biblioteca Medicea - Laurenziana - Firenze کتابخانه مدیچنا لاورنتسیانا - فلورانس

Biblioteca Nazionale Centrale - Firenze	کتابخانه ملی مرکزی فلورانس
Biblioteca Marucelliana - Firenze	کتابخانه ماروچلیانا - فلورانس
Biblioteca dell' Archivio di Stato - Firenze	کتابخانه آرشیو دولتی - فلورانس
Biblioteca Estense e Universitaria - Modena	کتابخانه استنسه و دانشگاهی - مدنا
Biblioteca Universitaria - Bologna	کتابخانه دانشگاه بولنیا
Biblioteca Universitaria - Padova	کتابخانه دانشگاه پادووا
Biblioteca Palatina - Parma	کتابخانه پالاتینا - پارما
Biblioteca Comunale - Palermo	کتابخانه بلدی پالرمو
Biblioteca Nazionale - Palermo	کتابخانه ملی پالرمو
Biblioteca Nazionale Marciana - Venezia	کتابخانه مارچیاننا - ونیز
Biblioteca dell' Archivio di Stato - Venezia	کتابخانه آرشیو دولتی - ونیز
Biblioteca della Congregazione dei Mechitaristi - Venezia	کتابخانه فرقه مکیتاری جزیره سن لاسارو - ونیز

ایران

کتابخانه سلطنتی - تهران
کتابخانه مجلس شورای ملی - تهران
کتابخانه ملی ملک - تهران
کتابخانه مدرسه عالی سپهسالار - تهران
کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران
کتابخانه دانشکده حقوق دانشگاه تهران
کتابخانه دانشکده پزشکی دانشگاه تهران
کتابخانه دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران

کتابخانه دانشکده کشاورزی کرج
 کتابخانه وزارت امور خارجه - تهران
 کتابخانه انجمن زردشتیان - تهران
 کتابخانه موزه ایران باستان - تهران
 کتابخانه بانک مرکزی - تهران
 کتابخانه دانشکده افسری - تهران
 کتابخانه کانون و کلاء - تهران
 کتابخانه آستان قدس رضوی - مشهد
 کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه مشهد (مدرسه نواب) - مشهد
 کتابخانه مدرسه خجسته - قم
 کتابخانه آستان مقدسه - قم
 کتابخانه فرهنگ اصفهان
 کتابخانه ملی فارس - شیراز
 کتابخانه تربیت - تبریز
 کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تبریز
 کتابخانه فرهنگ کرمان
 کتابخانه آرامگاه ابوعلی سینا - همدان
 کتابخانه فرهنگ شاهرود
 کتابخانه شرف الدین علی - یزد
 کتابخانه ملی رضائیه
 کتابخانه فرهنگ خوی
 باضافه کتابخانه ها و مجموعه های خصوصی متعدد در پایتخت و شهرستانها

ايرلند

Chester Beatty Library - Dublin

کتابخانه چستربیتی

بلژیک

Bibliothèque Royale de Belgique - Bruxelles

کتابخانه ملی بروکسل

Bibliothèque de l'Université de Liège

کتابخانه دانشگاه لیژ

Bibliothèque de l'Université Catholique de Louvain

کتابخانه دانشگاه کاتولیکی لوون

بلغارستان

Narodna Biblioteka Cyril & Methodius - Sofia

کتابخانه ملی کوریل و متدی صوفیہ - پلوو دیف

Narodna Biblioteka Ivan Vazov - Plovdiv

پاکستان

کتب خانہ خاص (کتاب خانہ انجمن ترقی اردو) - کراچی

Islamic College Library - Lahore

کتاب خانہ کالج اسلامیہ - لاہور

Liaquat National Library - Karachi

کتاب خانہ ملی لیاقت - کراچی

Panjab Public Library - Lahore

کتاب خانہ ملی لاہور (کتاب خانہ پنجاب)

Central Museum of Lahore Library

کتاب خانہ موزہ مرکزی لاہور

National Museum of Pakistan - Karachi

موزہ ملی پاکستان - کراچی

University of Peshawar Library -

کتاب خانہ دانشگاه پشاور

University of Sind Library - Hayderabad

کتاب خانہ دانشگاه سند - حیدرآباد

University of Dacca Library - Dacca

کتاب خانہ دانشگاه داکا (پاکستان شرقی)

کتاب خانہ کالج تعلیم الاسلام - ربوہ

کتاب خانہ خصوصی سید حسام الدین راشدی و کتر خواجہ عبدالرشید - کراچی

کتاب خانہ خصوصی قزلباش - لاہور

کتاب خانہ «تالپور» حیدرآباد

پرتقال

- Arquivo Histórico Ultramarino - Lisboa   آرشیو تاریخی ماوراء دریائی - لیسبن
- Arquivo do Ministerio dos Negocios Estrangeiros - Lisboa   آرشیو وزارت امور خارجه پرتقال - لیسبن
- Biblioteca Nacional de Lisboa   کتابخانه ملی لیسبن
- Biblioteca de Academia des Ciências de Lisboa   کتابخانه آکادمی علوم لیسبن
- Biblioteca Ajuda - Lisboa   کتابخانه آخودا - لیسبن
- Fundação Calouste Gulbenkian - Lisboa   بنیاد کالوست گلبنکیان - لیسبن

ترکیه

- Bayazit Ümûmî Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه عمومی بایزید استانبول
- Ayasofya Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه ایاصوفیه - استانبول
- Koprülü Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه کوپرولو - استانبول
- Millet Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه ملت - استانبول
- Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه موزه باستانشناسی استانبول
- Belediye Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه بلدیہ - استانبول
- Atif Efendi Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه عاطف افندی - استانبول
- Tip Tarihi Enstitüsü Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه انستیتوی تاریخ طب - استانبول
- Muratmolla Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه مرادملا - استانبول
- Husrev Pasa Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه خسروپاشا - استانبول
- Türkiyat Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه ترکیات - استانبول
- Nuruosmaniye Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه نوری عثمانیہ - استانبول
- Ragîp Pasa Kütüphanesi - Istanbul   کتابخانه راغب پاشا - استانبول

Sülemaniye Kütüphanesi - Istanbul	کتابخانه سلیمانیه - استانبول
Üsküdar Ümûmî Kütüphanesi - Istanbul	کتابخانه عمومی اسکودار - استانبول
Topkapu Saray Kütüphanesi - Istanbul	کتابخانه توپ‌قاپو سرای - استانبول
Istanbul Üniversitesi Kütüphanesi - Istanbul	کتابخانه دانشگاه استانبول
Izmir Ümûmî Kütüphanesi - Izmir	کتابخانه عمومی ازمیر
Hisar Salepcioglu Kütüphanesi - Izmir	کتابخانه حصار صالپچی اوغلو ازمیر
Halil Hamit Pasa Kütüphanesi - Isparta	کتابخانه خلیل حامد پاشا ایسپاریه
Rasit Efendi Kütüphanesi - Kayseriya	کتابخانه راشد افندی - قیصریه
Selimiye Kütüphanesi - Edirna	کتابخانه سلیمییه - ادرنه
Tekelioglu Kütüphanesi - Entalia	کتابخانه تکلی اوغلو - انطالیه
Ulucami Kütüphanesi - Bursa	کتابخانه اولوجامع - بورسه
Konya Ümûmî Kütüphanesi - Konia	کتابخانه عمومی قونییه
Ahmed Pasa Kütüphanesi - Efiun Kara Hisar	کتابخانه احمد پاشا - افیون قره حصار
Ankara Ümûmî Kütüphanesi	کتابخانه عمومی آنکارا

تونس

کتابخانه ملی تونس (دارالکتب الوطنیه) - تونس

چکوسلواکی

کتابخانه انستیتوی خاورشناسی آکادمی علوم چکوسلواکی - پراگ

Knihovna Orientálního Ustavu Československé akademie věd-Praha

کتابخانه دانشگاه پراگ

Státní Knihovna Československé socialistické republiky; Universitní Knihovna - Praha

کتابخانه آکادمی علوم چکسلواکی - پراگ

Zakladní Knihovna Československé akademie ved - Praha

Univerzitná Kniznica v Bratislava

کتابخانه دانشگاه براتیسلاوا

Universitní Knihovna v Brne

کتابخانه دانشگاه برنو

Universitní Knihovna v Olomouci

کتابخانه دانشگاه الوموتسی

دانمارک

Det Kongelige Bibliotek Koebenhavn

کتابخانه سلطنتی کپنهاگ

Koebenhavns Universitets Bibliotek

کتابخانه دانشگاه کپنهاگ

Statsbiblioteket i Aarhus

کتابخانه دولتی آرهوس

رومانی

Biblioteca Academia Republicii

کتابخانه آکادمی رومانی - کلوژ

Populare Romîne - Cluj

Biblioteca Academia Republicii

کتابخانه آکادمی رومانی - بوکارست

Populare Romîne - Bucuresti

Biblioteca Museului Bruckenthal

کتابخانه موزه سیبئو

Biblioteca Raionala Sibiu

کتابخانه ناحیه ای سیبئو

Bilblioteca Institutulii din Timisoara

کتابخانه انستیتوئی تیمی شوآرا

زند نو

Alexander Turnbull Library of

کتابخانه ملی الکسندر ترنبول - ولینگتن

Wellington

Aukland Public Library

کتابخانه عمومی آوکلند

ژاپن

Kokuritsu Kokkai Toshokan - Tokyo

کتابخانه مجلس ملی ژاپن - توکیو

Tokyo Daigaku Toshokan

کتابخانه دانشگاه توکیو

Osaka Shiritsu Daigaku Toshokan

کتابخانه دانشگاه اوساکا

سوئد

Kungliga Biblioteket - Stockholm	کتابخانه سلطنتی استکهلم
Universitetsbiblioteket i Uppsala	کتابخانه دانشگاه اوپسالا
Universitetsbiblioteket Lund	کتابخانه دانشگاه لوند
Riksarkivet - Stockholm	آرشیو ملی سوئد - استکهلم

سوریه

کتابخانه ملی دمشق (دارالکتب الظاهریه)
کتابخانه دانشگاه دمشق (مکتبة الجامعة دمشق)

سوئس

Bern Historisches Museumbibliothek	کتابخانه موزه تاریخ برن
Stadt - und Universitätsbibliothek - Bern	کتابخانه بلدی و دانشگاهی برن
Bibliothèque Publique et Universitaire de Genève	کتابخانه عمومی و دانشگاهی ژنو

سیلان

Ceylon National Museum Library - Colombo	کتابخانه موزه ملی سیلان - کلمبو

عراق

کتابخانه اوقاف (مکتبة الاوقاف) - بغداد
کتابخانه موزه بغداد (مکتبة متحف بغداد)
کتابخانه ملی بغداد (مکتبة العامة) - بغداد
کتابخانه دیوان (مکتبة المعارف) - بغداد
کتابخانه موزه موصل (مکتبة متحف الموصل) - موصل
کتابخانه مدرسه جامع الباشا - موصل

- کتابخانه مدرسه احمدیه - موصل
- کتابخانه مدرسه اسلامیة - موصل
- کتابخانه مدرسه جامع بکرافندی - موصل
- کتابخانه حسنیة - موصل
- کتابخانه مدرسه یحیی پاشا - موصل
- کتابخانه البنی یوسف - موصل
- کتابخانه مدرسه حجیات - موصل
- کتابخانه جامع الخاتون - موصل
- کتابخانه جامع خزام - موصل
- کتابخانه جامع المحمودین - موصل
- کتابخانه مدرسه محمدیه جامع الزیوانی - موصل
- کتابخانه مدرسه عبدالرحمن چلبی الصائغ - موصل
- کتابخانه الحاج ذکریا - موصل
- کتابخانه محضر باشی - موصل
- کتابخانه مدرسه النبی شیت - موصل
- کتابخانه الحسینیة - نجف
- کتابخانه محمد صالح جعفری - نجف
- کتابخانه آل یاش اعیان العباسی - بصره
- کتابخانه محمد احمد - بصره
- کتابخانه موزه سامره
- کتابخانه خصوصی دکتر داود الجلبی الموصلی - موصل
- کتابخانه خصوصی عبدالغنی افندی - موصل
- کتابخانه خصوصی دکتر حسین محفوظ - بغداد
- کتابخانه خصوصی الراوی - بغداد

کتابخانه خصوصی المجاسی عباس الغراوی - بغداد

کتابخانه خصوصی توفیق وهبی - بغداد

کتابخانه های خصوصی عبدالرسول المجالی ، عبدالرحمن النقیب ، شیخ علی عواد ،

احمد حامد الصراف ، سیده هبة الدین شهرستانی ، یعقوب گرگیس - بغداد

کتابخانه خصوصی کاشف الغطاء - نجف

فرانسه

Bibliothèque Nationale de Paris

کتابخانه ملی پاریس

Bibliothèque de l'Université de Paris

کتابخانه دانشگاه پاریس

Bibliothèque de la Société Asiatique - Paris کتابخانه انجمن آسیائی پاریس

Bibliothèque régionale et universitaire de Strasbourg کتابخانه دانشگاهی ومنطقه ای استرازبورگ

فنلاند

Helsingin Yliopiston Kirjasto

کتابخانه دانشگاه هلسینکی

قبرس

کتابخانه سلطان - نیکوسیا

کانادا

University of Toronto Library

کتابخانه دانشگاه تورونتو

Mc Gill University Library - Montreal

کتابخانه دانشگاه مک گیل - مونترآل

کشمیر

Dogra Art Gallery - Jammu

گالری هنری دگره - جامو

کتابخانه تحقیقی کشمیر - جامو

لبنان

کتابخانه ملی بیروت (دارالکتب الوطنیه)

Bibliothèque Orientale de l'Univer- بیروت - کتابخانه شرقی دانشگاه سن ژزف -
sité Saint - Joseph - Beyrouth

لهستان

Biblioteka Narodowa w Krakowie کتابخانه یا گلون - کراکوی

Biblioteka Narodowa w Warszawie کتابخانه ملی ورشو

Biblioteka Publiczna w Warszawie کتابخانه عمومی ورشو

Bibliotheka Uniwersytecka w Warszawie کتابخانه دانشگاه ورشو

Biblioteka Uniwersytecka w Wroclawiu کتابخانه دانشگاه ورسلاو

Biblioteka Polska Akademia Nauk w کتابخانه های آکادمی علوم لهستان
Warszawie, Krakowie, Kornicka در ورشو، کراکوی، کورنیکا

Archiwum Głowne Akt Dawnych w آرشیو مرکزی اسناد قدیمی - کراکوی
Krakowie.

مجارستان

Magyar Tudományos Akademia کتابخانه آکادمی علوم مجار - بوداپست
Könyvtára-Budapest

Magyar Országos Levéltár - Budapest آرشیو ملی مجارستان - بوداپست

Országos Széchényi Könyvtár - Budapest کتابخانه ملی بوداپست

مراکش

کتابخانه سلطنتی (مکتب الملکی) - رباط

کتابخانه عمومی و آرشیو رباط (مکتبه العامه والمستندات بالرباط)

کتابخانه دانشگاه قرویین (مکتبه جامعة القرویین) - فاس

مصر

- کتابخانه ملی (دارالکتب) - قاهره
کتابخانه دانشگاه قاهره (مکتب جامعة القاهرة)
کتابخانه جامع ازهر (مکتب جامع الازهر) - قاهره
کتابخانه وزارت وقف (مکتبة الاوقاف) - قاهره
کتابخانه ملی اسکندریه (المکتب العامة بالاسکندریه)

نروژ

کتابخانه دانشگاه اوسلو
Universitetsbiblioteket i Oslo

واتیکان

- کتابخانه واتیکان
Biblioteca Apostolica Vaticana
کتابخانه مرکز مبلغین مذهبی واتیکان
Biblioteca Pontificia Missionaria di Propaganda Fide

هلند

- آرشیوهای دولتی لاهه
Algemeen Rijksarchief te s'Gravenhage
کتابخانه دانشگاه لایدن
Bibliotheek der Rijksuniversiteit - Leiden
کتابخانه دانشگاه اوترخت
Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Utrecht

هند

- کتابخانه شرقی خدابخش - پتنا
Khudabakhsh Oriental Library - Patna
کتابخانه آصفیه - حیدرآباد
Asafiyah State Library - Hayderabad
کتابخانه ملی - الله آباد
Allahabad Public Library
کتابخانه دانشگاه الله آباد
The Library of the University of Allahabad

- Sheth Maheklal Jethabhai Pustakalaya - Ahmadabad   کتابخانه عمومی احمدآباد
- Gujarat University Library - Ahmadabad   کتابخانه دانشگاه گجرات احمدآباد
- Gujarat Vidyapith Granthalaya Library - Ahmadabad   کتابخانه گرنتھاپای گجرات - احمدآباد
- Ganganatha Jha Reserach Institute Library - Allahabad   کتابخانه انستیتوی گنگنتھاجھا-الہ آباد
- Aurangabad Public Library   کتابخانه ملی اورنگ آباد
- The Oriental Institue Library of Baroda   کتابخانه انستیتوی شرقی بروده
- The Central Library of Baroda   کتابخانه مرکزی بروده
- K.R. Cama Oriental Institute and Library - Bombay   کتابخانه انستیتوی شرقی خورشید رستم کاما - بمبئی
- Mulla Feroz Library - Bombay   کتابخانه ملا فیروز- بمبئی (در انستیتوی کاما)
- The First Dastoor Mahrji Rana Library - Bombay   کتابخانه دستوربد مہرجی رانا - بمبئی
- Sir Jamshedji Jeejeebhay Madressa - University Library - Bombay   کتابخانه آموزشگاہ دانشگاهی اوستائی پھلوی سرجمشیدجی جی جی بھای - بمبئی
- Dr. Sir Jivanji Jamshedji Modi Private Collection - Bombay   کتابخانه سرجوان جی جمشید جی مودی - بمبئی
- Jamshetjee Nesserwanjee Petit Institute Library - Bombay   کتابخانه انستیتوی جمشیدجی نسروانجی- بمبئی
- کتابخانه مدرسہ محمدیہ - بمبئی
- The Library of the University of Bombay   کتابخانه دانشگاه بمبئی
- The Library of Asiatic Society - Bombay   کتابخانه انجمن آسیائی بمبئی
- The Uch Library of Bahawalpur State   کتابخانه دولتی بہاولپور
- The Bhopal Museum   کتابخانه موزہ بھوپال

Patna University Library - Patna	کتابخانه دانشگاه پटना
Punjab University Library - Punjab	کتابخانه دانشگاه پنجاب
The Punjab Government Record Office Library - Punjab	کتابخانه حکومتی پنجاب - Punjab
Bhandarkar Oriental Reserach Institute Library - Poona	کتابخانه انجمن علوم شرقی پونا
Deccan College Post - Graduate and Research Institute Library - Deccan	کتابخانه انستیتیوی تتبعی و کالج دکن
The Library of the University of Poona	کتابخانه دانشگاه پونه
The Maharaja of Jaipur Library	موزه مهاراجه جی پور
The Library of the University of Rajasthan - Jaipur	کتابخانه دانشگاه راجستان - جی پور
Jamia Nizam Library - Hayderabad	کتابخانه جامع نظامیه - حیدرآباد
State Museum Library of Hayderabad	کتابخانه موزه دولتی - حیدرآباد
Osmania University Library - Hayderabad	کتابخانه دانشگاه عثمانیه حیدرآباد
Nizam Library - Hayderabad	کتابخانه نظام حیدرآباد
University of Delhi Library - New Delhi	کتابخانه دانشگاه دهلی
Jamia Millia Islamia Library - Delhi	کتابخانه جامع ملیہ اسلامیہ - دهلی
Delhi Public Library	کتابخانه ملی دهلی
National Archives of India - New Delhi	آرشیوهای ملی هندوستان - دهلی
Raza Library - Rampur	کتابخانه رضا - رامپور
Riyasat Rampur Library	کتابخانه ریاست رامپور
The Aligarh Muslim University Library	کتابخانه دانشگاه اسلامی علیگره
The Library of the Asiatic Society of Calcutta	کتابخانه انجمن آسیائی کلکته
Library of the University of Calcutta	کتابخانه دانشگاه کلکته

- National Library - Calcutta کتابخانه ملی - کلکته
- The Indian Library Museum of Calcutta کتابخانه موزه کلکته
- The Library of the Calcutta Madrassah کتابخانه مدرسه کلکته
- Baghbazar Reading Library - Calcutta کتابخانه باغ بازار - کلکته
- Amir-ud-Daula Government Public Library - Lucknow کتابخانه دولتی عمومی امیرالدوله - لکهنؤ
- Abdul Bari Academy Library - Lucknow کتابخانه آکادمی عبدالباری - لکهنؤ
- The Library of the University of Lucknow کتابخانه دانشگاه لکهنؤ
- Madras Government Oriental Manuscripts Library کتابخانه دولتی نسخه های خطی شرقی - مدرس
- Kuppuswami Sastri Research Institute Library - Madras کتابخانه انستیتوی کوپوسوامی ششتری - مدرس
- Annamalai University Library کتابخانه دانشگاه آناملائی
- Madras Literary Society Library کتابخانه انجمن ادبی مدرس
- The Oriental Research Institute Library - Mysore کتابخانه انستیتوی شرقی میسور
- The Library of the University of Mysore کتابخانه دانشگاه میسور
- Bangalore Public Library کتابخانه ملی بنگالور
- The Library of the University of Nagapur کتابخانه دانشگاه ناگپور
- Andhra Historical Research Society Library کتابخانه انجمن تتبعات تاریخی اندهره
- Andhra Nalanda Oriental College Library کتابخانه کالج شرقی دانشگاه اندهره
- کتابخانه دانشکده اسمعیل یوسف بمبئی
- کتابخانه های جیب گنج ، مولانا حامد حسین ، ممتاز العلماء ، سلطان المدرس ،
مدرسه الواعظین ، ناصریه ، مرشدآباد ، محمدشفیع ، کتابخانه انجمن اسلامی بمبئی

کتابخانه

Gennadeion - Athinai

کتابخانه گنادیون - آتن

یونان

Ljubljana

Narodna in Univerzitetna Knjižnica کتابخانه ملی و دانشگاهی لوبلیانا

Nacionalna i Sveučilišna Biblioteka - Zagreb کتابخانه ملی و ملی زغرب

u Beogradu

Univerzitetnska Biblioteka "Svetozar Marković" کتابخانه دانشگاه بلگراد

Gazi Husrevbegova Biblioteka u Sarajevu کتابخانه غازی خسرو بیگ سارایوو

بوسنی و هرزیگووینا

فهرست

صفحه

۳	متن فرمان همایونی درباره تأسیس کتابخانه پهلوی
۵	قسمتی از پیام شاهنشاه بمناسبت آغاز هفته کتاب
۷	اساسنامه کتابخانه پهلوی
۱۱	اسامی هیئت امناء ، مدیر عامل و خزانه دار کتابخانه پهلوی
۱۳	کتابخانه پهلوی از نظر مراکز سیاسی و فرهنگی و مطبوعاتی ایران
۲۷	کتابخانه پهلوی از نظر مراکز فرهنگی بین المللی
	فهرست اسامی کتابخانه ها و آرشیوهای مختلف جهان که دارای
	نسخ خطی و فارسی و اسناد تاریخی ایران هستند
۵۳	و با کتابخانه پهلوی همکاری دارند